

Osobitná správa

Širokopásmové pripojenie v členských štátoch EÚ: napriek pokroku nebudú všetky ciele stratégie Európa 2020 splnené

(podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ)

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

AUDÍTORSKÝ TÍM

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny dosah, pričom sa zohľadňujú riziká pre výkonnosť či zhodu, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti vykonala audítorská komora II Investície na podporu súdržnosti, rastu a začlenenia. Iliana Ivanova, predsedajúca tejto komory, je členkou-spravodajkyňou. Podporu jej poskytli Mihail Stefanov, vedúci kabinetu, a James Verity, atašé kabinetu; Niels-Erik Brokopp, hlavný manažér; Romuald Kayibanda, vedúci úlohy; Przemyslaw Dowgialo, Alessandra Falcinelli, Anna Fiteni, Agota Marczinko, Ana Popescu, Michael Spang, Lutz Venske a Angelika Zych, audítori.

Zľava doprava: Angelika Zych, Niels-Erik Brokopp, Romuald Kayibanda, James Verity, Iliana Ivanova, Lutz Venske, Mihail Stefanov, Agota Marczinko.

OBSAH

	Bod
Glosár a skratky	
Zhrnutie	I – IX
Úvod	1 – 12
Širokopásmové pripojenie a jeho dôležitosť	1 – 5
Politiky EÚ v oblasti širokopásmového pripojenia	6 – 8
Finančná podpora EÚ na infraštruktúru širokopásmového pripojenia	9 – 12
Rozsah auditu a audítorský prístup	13 – 15
Pripomienky	16 – 78
Hoci sa širokopásmové pokrytie v celej EÚ zlepšuje, niektoré ciele stratégie Európa 2020 sa pravdepodobne nedosiahnu	16 – 34
Všetky členské štáty dosiahli cieľ základného širokopásmového pokrytia do roku 2016	17
Dva z piatich preskúmaných členských štátov možno dosiahnu cieľ pokrytia s rýchlosťou 30 Mbps do roku 2020, ale vidiecke oblasti zostávajú problémom vo väčšine členských štátov	18 – 22
Hoci väčšina preskúmaných členských štátov pravdepodobne nedosiahne cieľ pripojenia do roku 2020...	23 – 24
...tri preskúmané členské štáty môžu byť na základe ich súčasných plánov v dobrej pozícii dosiahnuť ciele do roku 2025	25 – 26
Členské štáty pozitívne zhodnotili podporu zo strany Komisie, ale jej monitorovanie naprieč generálnymi riaditeľstvami nie je koordinované	27 – 34
Všetky členské štáty vypracovali stratégie v oblasti širokopásmového pripojenia, ale tie, ktoré sme preskúmali, mali nedostatky	35 – 48
Všetky členské štáty vypracovali stratégie, ale boli v oneskorení a ich ciele neboli vždy jednotné s cieľmi stratégie Európa 2020	36 – 40
Stratégie preskúmaných členských štátov predložené Komisii neboli vždy úplné	41 – 44
Nie všetky preskúmané členské štáty riešili výzvy týkajúce sa staršej infraštruktúry	45 – 48
Rôzne faktory obmedzili napredovanie členských štátov smerom k splneniu cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia	49 – 78
Financovanie vo vidieckych a prímestských oblastiach sa v niektorých členských štátoch nerieši primerane	50 – 62

Právne a konkurenčné prostredie predstavuje problémy v niektorých členských štátoch	63 – 69
Niektoré členské štáty zlepšili proces koordinácie investícií do širokopásmového pripojenia, zistili sme však nedostatočnú koordináciu medzi programovými obdobiami v jednom preskúmanom členskom štáte	70 – 78
Záver a odporúčania	79 – 87
Príloha – Mapy pokrytia Európy s 30 Mbps pripojením	
Odpovede Komisie a EIB	

GLOSÁR A SKRATKY

Ciele gigabitovej spoločnosti do roku 2025	V septembri 2016 Komisia určila vo svojom oznámení všeobecne známom ako „gigabitová spoločnosť do roku 2025“ tri strategické ciele do roku 2025, ktoré dopĺňajú ciele stanovené v digitálnej agende do roku 2020.
Ciele stratégie Európa 2020 v oblasti širokopásmového pripojenia	Ciele v oblasti širokopásmového pripojenia stanovené v Digitálnej agende pre Európu, jednej zo siedmich hlavných iniciatív stratégie Európa 2020 prijatej Komisiou v roku 2010. Ide o tieto ciele: i) do roku 2013 sprístupniť základné širokopásmové pripojenie všetkým Európanom (od 144 Kbps do 30 Mbps); ii) zabezpečiť, aby do roku 2020 mali všetci Európania prístup k rýchlemu širokopásmovému pripojeniu (> 30 Mbps); a aby iii) do roku 2020 malo 50% alebo viac európskych domácností ultrarýchle internetové pripojenie (> 100 Mbps).
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EFSI	Európsky fond pre strategické investície
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
Etablovaný prevádzkovateľ	Spoločnosť, ktorá kedysi fungovala ako monopol, ale ktorá teraz ponúka služby v súťaži. Mnoho etablovaných prevádzkovateľov zdedilo výhody vďaka svojmu monopolnému postaveniu (napr. siete a zákazníkov).
EÚ	Európska únia
Ex ante kondicionality	Podmienky, založené na vopred definovaných kritériách, ktoré sa považujú za nevyhnutné podmienky účinného a efektívneho využívania podpory Únie. Pri vypracúvaní operačných programov (OP) Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézneho fondu (KF) a Európskeho sociálneho fondu (ESF) v programovom období 2014 – 2020 musia členské štáty posúdiť, či boli tieto podmienky splnené. Ak splnené neboli, musia sa pripraviť akčné plány, aby sa zabezpečilo splnenie týchto podmienok do 31. decembra 2016.
Gbps	Jednotka prenosu dát rovnajúca sa 1 000 000 000 bitov za sekundu.
GR	Generálne riaditeľstvo
GR AGRI	GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
GR CNECT	GR pre komunikačné siete, obsah a technológie
GR COMP	GR pre hospodársku súťaž
GR ECFIN	GR pre hospodárske a finančné záležitosti
GR REGIO	GR pre regionálnu a mestskú politiku
Chrbtica	Primárny vysokorýchlostný hardvér a prenosové linky telekomunikačnej siete (napr. internetu).
Kbps	Jednotka prenosu dát rovnajúca sa 1 000 bitov za sekundu.
Mbps	Jednotka prenosu dát rovnajúca sa 1 000 000 bitov za sekundu.

NPE	Nástroj na prepájanie Európy
NPŠP	Národný plán širokopásmového pokrytia
OP	Operačný program
Pripojenie	V kontexte tejto správy je pripojenie ukazovateľom vybraným Európskou komisiou. Vymedzuje sa ako percento domácností s predplateným širokopásmovým pripojením v porovnaní k celkovému počtu domácností.

ZHRNUTIE

O širokopásmovom pripojení

- I. Širokopásmové pripojenie je všeobecne používaný termín, ktorý znamená vyššie rýchlosti internetu a ďalšie technické charakteristiky, ktoré umožňujú prístup alebo dodanie nového obsahu, aplikácií a služieb. Nárast významu digitálnych údajov v súčasnosti znamená, že dobré internetové pripojenie je zásadne dôležité nielen pre európske podniky, aby zostali konkurencieschopné v globálnej ekonomike, ale aj všeobecnejšie na presadzovanie sociálneho začleňovania.
- II. V rámci stratégie Európa 2020 stanovila EÚ v roku 2010 tri ciele v oblasti širokého pásma: sprístupniť základné širokopásmové pripojenie všetkým Európanom do roku 2013 (do 30 megabitov za sekundu, Mbps); zabezpečiť, aby do roku 2020 mali všetci Európania prístup k rýchlemu širokopásmovému pripojeniu (nad 30 Mbps); a aby do roku 2020 malo 50% alebo viac európskych domácností ultrarýchle internetové pripojenie (nad 100 Mbps). Na podporu týchto cieľov EÚ zaviedla sériu politických a regulačných opatrení a sprístupnila členským štátom približne 15 mld. EUR na obdobie 2014 – 2020 prostredníctvom rôznych zdrojov a typov financovania, vrátane 5,6 mld. EUR vo forme úverov od Európskej investičnej banky (EIB).

Ako sme vykonávali audit

- III. Skúmali sme účinnosť opatrení prijatých Európskou komisiou a členskými štátmi na dosiahnutie cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia stanovených v stratégii Európa 2020.
- IV. Audit sa týkal programových období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 a všetkých zdrojov financovania EÚ, vrátane podpory poskytnutej EIB. Našu audítorskú prácu sme vykonávali vo všetkých útvaroch Komisie, ktoré zohrávajú významnú úlohu v oblasti širokopásmového pripojenia, a v EIB. S cieľom lepšie porozumieť vnútroštátnym záležitostiam sme sa zamerali na päť členských štátov: Írsko, Nemecko, Maďarsko, Poľsko a Taliansko. Taktiež sme navštívili celý rad ďalších zainteresovaných strán (napr.

vnútroštátne regulačné orgány, podniky a telekomunikačné združenia, združenia zákazníkov a odbory).

Čo sme zistili

- V. Zistili sme, že širokopásmové pokrytie sa v EÚ vo všeobecnosti zlepšilo, ale ciele stratégie Európa 2020 nebudú dosiahnuté. Vidiecke oblasti, v ktorých má súkromný sektor menšie podnety investovať do zabezpečenia širokopásmového pokrytia, zostávajú horšie pripojené než mestá, a pripojenie na ultrarýchle širokopásmové služby výrazne zaostáva za cieľom.
- VI. Pokiaľ ide o dané tri ciele, hoci takmer všetky členské štáty dosiahli cieľ základného širokopásmového pokrytia do roku 2013, s najväčšou pravdepodobnosťou tomu tak nebude v prípade cieľa rýchleho širokopásmového pripojenia do roku 2020. Vidiecke oblasti zostávajú problémom vo väčšine členských štátov: do polovice roku 2017 malo 14 členských štátov pokrytie vidieckych oblastí nižšie než 50 %. Pokiaľ ide o tretí cieľ, pripojenie na ultrarýchle širokopásmové služby, do polovice roku 2017 malo len 15 % domácností predplatené internetové pripojenie s takouto rýchlosťou, oproti cieľu 50 % do roku 2020. Napriek týmto problémom, ak sa plány zrealizujú tak, ako sa očakáva, tri z piatich preskúmaných členských štátov môžu mať dobrú pozíciu na dosiahnutie cieľov Komisie do roku 2025. Jedným z týchto cieľov je, že všetky domácnosti by mali mať prístup k ultrarýchlemu širokopásmovému pripojeniu s možnosťou zvýšenia rýchlosti na 1 Gbps. Členské štáty pozitívne zhodnotili podporu zo strany Komisie, ale monitorovanie naprieč generálnymi riaditeľstvami nie je koordinované.
- VII. Všetky členské štáty vypracovali stratégie v oblasti širokopásmového pripojenia, ale tie, ktoré sme preskúmali, majú nedostatky. Niektoré členské štáty boli v oneskorení s dokončením svojich stratégií a ich ciele neboli vždy jednotné s cieľmi stratégie Európa 2020. Nie všetky členské štáty riešili výzvy týkajúce sa staršej internetovej infraštruktúry (ich telefónnej infraštruktúry), čo môže mať potenciálny vplyv na primeranú rýchlosť zo strednodobého a dlhodobého hľadiska.
- VIII. Rôzne faktory obmedzili napredovanie členských štátov smerom k splneniu cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia. Financovanie vo vidieckych a prímestských

oblastiach sa neriešilo primerane v troch preskúmaných členských štátoch a veľký projekt EIB podporený z Európskeho fondu pre strategické investície nebol zameraný na tie oblasti, v ktorých je podpora verejného sektora najpotrebnejšia. Zistili sme, že právne a konkurenčné prostredie predstavovalo problémy v dvoch členských štátoch. Okrem toho sme zistili nedostatočnú koordináciu medzi programovými obdobiami v jednom členskom štáte.

Čo odporúčame

IX. Vyjadrujeme odporúčania v troch oblastiach: k strategickému plánovaniu, regulačnému prostrediu a podpore konkurencie prostredníctvom financovania. Ide o tieto odporúčania:

- členské štáty by mali vypracovať nové plány na obdobie po roku 2020.
- Komisia by mala objasniť uplatňovanie usmernení k štátnej pomoci, pretože niektoré členské štáty ich vykladajú spôsobom, ktorý obmedzuje ich investície do širokopásmového pripojenia. Taktiež by mala podporovať úsilie členských štátov o väčšiu súťaž v poskytovaní služieb širokopásmového pripojenia prostredníctvom stimulov pre zriadenie primeraných sietí a sústreďovaním menších projektov do projektov s kritickou veľkosťou, ak je to vhodné.
- EIB by mala zamerať svoju podporu z EFSI a Investičného fondu pre širokopásmové pripojenie v rámci NPE na malé a stredné projekty v oblastiach, v ktorých je podpora verejného sektora najpotrebnejšia, v súlade s cieľom podporovať rizikovejšie projekty.

ÚVOD

Širokopásmové pripojenie a jeho dôležitosť

1. Digitálne údaje na internete zohrávajú čoraz dôležitejšou úlohu v životoch občanov, vlád a podnikov. Dobrá rýchlosť internetu a prístup k nemu, ako ich zabezpečuje širokopásmové pripojenie, sú zásadne dôležité, aby si Európa udržala svoje konkurenčné postavenie v globálnej ekonomike. Napríklad:

- zvýšenie širokopásmových pripojení o 10 % môže v krajine viesť k 1 % nárastu HDP na obyvateľa za rok¹;
- zvýšenie širokopásmového pripojenia o 10% môže viesť k nárastu produktivity práce o 1,5% v priebehu piatich rokov²; a
- investície do širokopásmového pripojenia tiež pomáhajú zlepšovať kvalitu vzdelávania, podporovať sociálne začlenenie a majú z neho prospech vidieckej a odľahlých regiónov.

Niektoré zainteresované strany³ zastávajú názor, že širokopásmové pripojenie je natoľko dôležité, že by sa malo vnímať ako základná služba popri ďalších službách, ako sú cesty, voda, elektrina a plyn.

2. Termín „širokopásmové pripojenie“ v kontexte prístupu na internet nemá osobitný technický význam, ale používa sa ako odkaz na infraštruktúrny vysokorýchlostný internetový prístup, ktorý je vždy zapnutý a rýchlejší než tradičné pripojenie cez telefónnu linku. Komisia definovala tri kategórie rýchlosti sťahovania dát:

- „základné širokopásmové pripojenie“ s rýchlosťou od 144 Kbps do 30 Mbps;

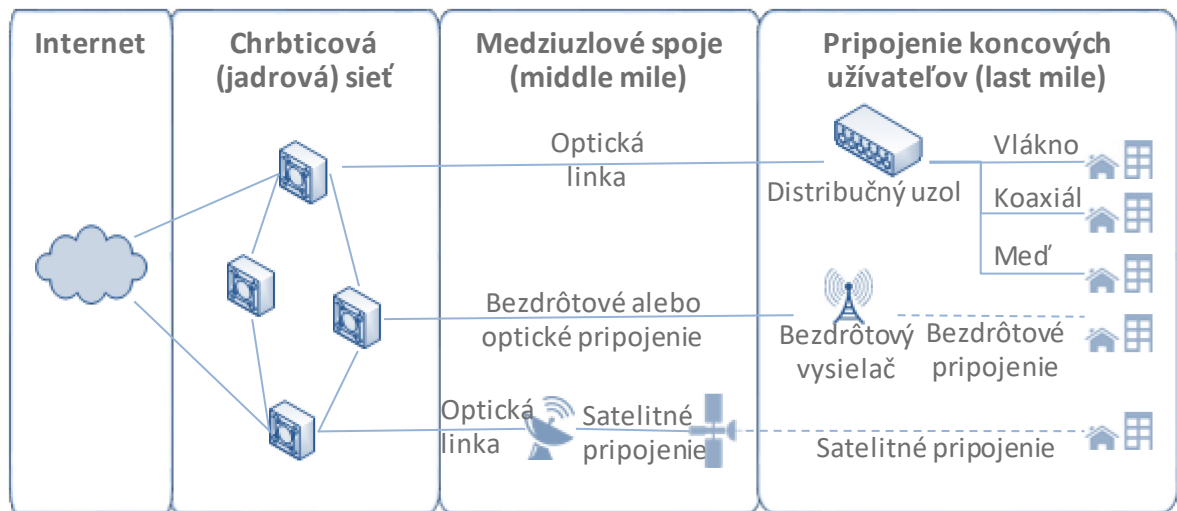
¹ L. Holt, M. Jamison, Broadband and contributions to economic growth: lessons from the US experience, Telecommunications Policy (Široké pásmo a jeho prínos k hospodárskemu rastu: ponaučenia zo skúseností v USA, telekomunikačná politika) v. 33 s. 575 – 581; Fórum vedúcich aktérov priemyslu, Inovácie umožnené širokopásmovým pripojením, ITU, 2011.

² Pozri revidované znenie Digitálnej agendy pre Európu (2012).

³ Napríklad Intelligent Community Forum Canada a BDO Canada.

- „rýchle širokopásmové pripojenie“ s rýchlosťou od 30 do 100 Mbps;
 - „ultrarýchle širokopásmové pripojenie“ s rýchlosťou nad 100 Mbps.
3. Širokopásmová sieť zvyčajne pozostáva z troch častí: chrbticovej siete, medziuzlových spojov (*middle mile*) a pripojenia koncových užívateľov (*last mile*) (pozri **ilustráciu 1**)⁴.

Ilustrácia 1 – Segmenty širokopásmovej siete

Zdroj: EDA.

4. Pri posudzovaní rýchlosti internetu je dôležité rozlišovať medzi rýchlosťou sťahovania a odosielania dát. Rýchlosť sťahovania dát odkazuje na pomer dát prijatých zo vzdialeného systému, napr. pri prehliadaní obsahu internetu alebo pri prenose (streamingu) videa; rýchlosť odosielania dát odkazuje na pomer dát zaslaných do vzdialeného systému, napr. pri videokonferencii. Ďalšie technické charakteristiky sa stávajú čoraz relevantnejšie pre poskytovanie niektorých služieb (napr. videokonferencia, cloud computing, pripojená jazda a elektronické zdravotníctvo). Typ použitej infraštruktúry stanovuje horný limit rýchlosti pripojenia. Je päť typov infraštruktúry, ktoré môžu zabezpečiť služby širokopásmového pripojenia: optická linka, koaxiálny kábel, medená telefónna linka, terestriálne bezdrôtové pripojenie (lokality/stožiare s anténami) a satelit (pozri **tabuľku 1**).

⁴ Európska komisia, „Usmernenie k investíciám do vysokorýchlostného širokopásmového pripojenia“, 2014.

Vďaka rýchlemu technologickému rozvoju môžu aj iné technológie zabezpečiť služby rýchleho širokopásmového pripojenia (pozri **rámček 1**).

Tabuľka 1 – Typy infraštruktúry širokopásmového pripojenia a súčasná komerčná technológia¹

Drôtová alebo bezdrôtová	Infraštruktúra	Indikatívna rýchlosť sťahovania dát	Indikatívna rýchlosť odosielania dát
Drôtová	Vlákno	do 2,5 Gbps	do 1,2 Gbps
	Koaxiálny kábel	od 300 Mbps do 2 Gbps	do 50 Gbps
	Medená telefónna linka	od 5 Mbps do 100 Gbps	do 10 Gbps
Bezdrôtové pripojenie	Terestriálne bezdrôtové pripojenie	60 Mbps	do 10 Gbps
	Satelit	do 20 Gbps	do 8 Gbps

¹ Skutočná rýchlosť pre zákazníkov bude závisieť od poskytovateľov a technických aktualizácií.

Zdroj: Analýza EDA na základe Acreo Swedish ICT.

Rámček 1 – Technologický vývoj

– **Hybridné internetové riešenia** sú kombináciou medenej telefónnej siete a 4G mobilnej siete na zvýšenie rýchlosti pre zákazníkov s využitím špeciálnej brány (typ modemu). Toto riešenie sa už využíva v Belgicku a Holandsku s rýchlosťou 30 Mbps v oblastiach, v ktorých predtým neboli dostatočné služby.

– **Satelitný priemysel** v súčasnosti prináša ďalšiu generáciu satelitného širokopásmového pripojenia. Dvomi poslednými inováciami sú vysokorýchlostné satelity (*high-throughput satellites*) a negeostacionárne obežné družice. Využitím týchto typov satelitov bude v budúcnosti možné ponúknuť vysokému počtu zákazníkov vo vidieckych alebo odľahlých oblastiach pripojenie s rýchlosťou nad 30 Mbps.

– **5G**, piata generácia mobilných sietí je ďalším štandardom bezdrôtových telekomunikačných služieb. Plánovanie 5G sa zameriava na vyššiu kapacitu, ako má súčasná 4G sieť, čo umožní vyššiu hustotu užívateľov širokopásmového pripojenia cez mobil, a na podporu komunikácie medzi zariadeniami (*device-to-device*), spoľahlivejšiu a masovejšiu komunikáciu zariadení. 5G má tri zložky: 1) zlepšené mobilné širokopásmové pripojenie, 2) masívny internet vecí, 3) služby s kritickým poslaním (napr.

autonómne autá). 5G si vyžaduje infraštruktúru medziuzlových spojov založenú na vlákne, čo z 5G robí doplnok, ale nie náhradu vysokorýchlostných širokopásmových sietí, ktoré sú blízko ku konečnému užívateľovi.

5. Každá z týchto technológií má svoje charakteristiky, ako aj náklady a prínosy, pričom existujúca medená telefónna linka je najlacnejšou technológiou pre nižšiu rýchlosť a optické vlákno poskytuje vysokú rýchlosť pri vyšších nákladoch. Budúce aplikácie týkajúce sa internetu vecí (pozri **rámček 2**) si budú vyžadovať vyššie rýchlosti a spoľahlivosť sietí⁵. Vo všeobecnosti je zavedenie technológie, ktorá poskytuje vyššie rýchlosti, nákladnejšie než technológie, ktorá poskytuje nižšie rýchlosti. Okrem toho, náklady operátora na správu sa tiež pravdepodobne budú postupne znižovať s vyradovaním starých sietí.

Rámček 2 – Internet vecí

Internet vecí je sieť fyzických zariadení s možnosťou prenosu dát bez potreby interakcie medzi ľuďmi alebo medzi človekom a počítačom. Príklady: Inteligentné domy (napr. kontrolovanie termostatu, svetiel, hudby), inteligentné mestá (napr. kontrolovanie pouličného osvetlenia, semaforov, parkovania), autonómne autá, inteligentné poľnohospodárstvo (kombinovanie údajov o vlhkosti pôdy alebo pesticídoch s pokročilou technológiou snímok).

Politiky EÚ v oblasti širokopásmového pripojenia

6. V roku 2010 bola iniciovaná stratégia Európa 2020, ktorá je dlhodobou stratégiou EÚ pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast⁶. Má niekoľko hlavných iniciatív. V jednej z nich, „Digitálnej agende pre Európu“⁷, sa stanovujú ciele pre rýchly a ultrarýchly internet s cieľom čo najviac zvýšiť spoločenský a hospodársky potenciál informačných a komunikačných

⁵ „Stav širokopásmového pripojenia“, Broadband Commission for Sustainable Development, ITU a Unesco, september 2017.

⁶ COM/2010/2020 „EÚ 2020, Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu“.

⁷ COM(2010) 245.

technológií (IKT), najmä internetu, pre občanov a podniky EÚ. V digitálnej agende, aktualizovanej v roku 2012⁸, sa stanovujú tri ciele pre širokopásmové pripojenie:

- zaistiť základné širokopásmové pripojenie všetkých Európanov do roku 2013;
- zabezpečiť, aby do roku 2020 mali všetci Európania prístup k rýchlemu širokopásmovému pripojeniu (> 30 Mbps); a
- aby do roku 2020 malo 50% alebo viac európskych domácností ultrarýchle internetové pripojenie (> 100 Mbps).

Prvé dva ciele sa zameriavajú na dodanie určitých rýchlostí, kým tretí cieľ sa týka dopytu zo strany zákazníkov. Tieto ciele sa stali referenčnými pre verejnú politiku v celej EÚ a udali smer pre verejné a súkromné investície. Porovnateľný cieľ pre USA sa nachádza v **rámčeku 3**.

Rámček 3 – Ciele v oblasti širokopásmového pripojenia v USA

V USA bol národný plán širokopásmového pripojenia „Connecting America“ prijatý v marci 2010 a odporúča sa v ňom, aby krajina do roku 2020 prijala a sledovala šesť cieľov. Prvým cieľom je „aspoň 100 miliónov domácností v USA by malo mať cenovo dostupný prístup k skutočnej rýchlosti sťahovania dát najmenej 100 megabitov za sekundu a odosielania dát najmenej 50 megabitov za sekundu“. Medzi cieľmi teda nebolo 100 % populácie a v cieľoch sa špecifikovali skutočné rýchlosti sťahovania a odosielania dát.

7. V roku 2010 aj Komisia stanovila spoločný rámec opatrení na úrovni EÚ a členských štátov na splnenie týchto cieľov. Požiadavky na členské štáty zahŕňali: i) do roku 2012 vypracovať a uviesť do praxe vnútroštátne plány pre široké pásmo; ii) prijať opatrenia vrátane legislatívnych ustanovení na uľahčenie investícií do širokého pásma; a iii) v plnej miere využívať štrukturálne fondy a fondy na rozvoj vidieka.

⁸ COM(2012) 784. Keďže je to oznámenie Komisie, ide o právne nezáväzný predpis EÚ.

8. V septembri 2016 Komisia určila vo svojom oznámení všeobecne známom ako „gigabitová spoločnosť do roku 2025“⁹ tri strategické ciele do roku 2025, ktoré dopĺňajú ciele stanovené v digitálnej agende do roku 2020:

- pripojenie s rýchlosťou minimálne 1 gigabit¹⁰ pre všetky významné subjekty sociálno-ekonomickej interakcie (ako sú školy, dopravné uzly a hlavní poskytovatelia verejných služieb);
- všetky mestské oblasti a všetky hlavné pozemné dopravné trasy s neprerušeným pokrytím 5G;
- všetky európske domácnosti, či už vidiecke alebo mestské, budú mať prístup k internetovému pripojeniu s rýchlosťou zostupného spojenia minimálne 100 Mbps, s možnosťou nadstavby na gigabitovú rýchlosť.

Finančná podpora EÚ na infraštruktúru širokopásmového pripojenia

9. Európska komisia odhadla v roku 2013, že na splnenie cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia do roku 2020 bude potrebná suma až do výšky 250 mld. EUR¹¹. Opätovným využitím existujúcej infraštruktúry a účinným vykonávaním smernice o opatreniach na zníženie nákladov¹² by sa však tieto náklady mohli znížiť¹³.

10. Telekomunikačné odvetvie je hlavným súkromným investorom do infraštruktúry širokopásmového pripojenia. Niektoré segmenty trhu, ako sú vidiecke oblasti, nie sú atraktívne pre súkromných investorov. Financovanie verejným sektorom, či už štátnym,

⁹ COM(2016) 587.

¹⁰ Jeden gigabit za sekundu je 1000 Mbps, výrazne rýchlejšie, ako sú ciele stratégie Európa 2020.

¹¹ Európska komisia, „Spoločenskoekonomický vplyv šírky pásma“, 2013, s. 207.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ z 15. mája 2014 o opatreniach na zníženie nákladov na zavedenie vysokorýchlostných elektronických komunikačných sietí (Ú. v. EÚ L 155, 23.5. 2014, s. 1).

¹³ Fibre to the Home Council Europe, News Flash, „Costs for fibre based Gigabit Society significant but achievable“, FTTH Conference, Marseille, 16.2.2017.

regionálnym alebo samosprávnym, sa vyžaduje na zabezpečenie akceptovateľného širokopásmového pripojenia v týchto oblastiach. EÚ je dodatočným zdrojom financovania, ktorý dopĺňa iné zdroje verejného financovania (vnútroštátne regionálne alebo miestne) v oblastiach, kde zlyháva trh. V niektorých členských štátoch môže predstavovať hlavný zdroj verejného financovania.

11. V programovom období 2014 – 2020 je takmer 15 mld. EUR, vrátane 5,6 mld. EUR vo forme úverov od EIB, dostupných pre členské štáty od EÚ na podporu širokopásmového pripojenia, čo je výrazný nárast oproti 3 mld. EUR v období 2007 – 2013. Predstavuje to približne 6 % celkových potrebných investícií. Je päť hlavných zdrojov financovania (pozri **tabuľku 2**).

Tabuľka 2 – Prehľad zdrojov financovania v programových obdobiach 2007 – 2013 a 2014 – 2020

Zdroj financovania	Typ podpory	Suma v programovom období (mil. EUR)	
		2014 – 2020	2007 – 2013
Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF)			
Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)	Granty	6 019	2 456
Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)	Granty	921	282
Európsky fond pre strategické investície (EFSI) ¹	Úvery	2 032	-
Nástroj na prepájanie Európy (NPE)			
Dlhový nástroj NPE	Úvery	16	
Iniciatíva WIFI4EU	Granty	120	
Investičný fond pre širokopásmové pripojenie v rámci NPE (CEBF), z toho	Vlastný kapitál	240	-
od Komisie		100	
od EIB a EFSI		140	
Európska investičná banka (EIB)	Úvery	5 600	
Dostupné spolu		14 948	2 738

¹ Sumy z EFSI sú z konca júna 2017.

Zdroj: Analýza EDA na základe údajov Komisie a EIB.

12. Komisia spolu s členskými štátmi riadi štrukturálne fondy (EFRR, EPFRV). Komisia tiež poskytuje záruku na podporu projektov financovaných EIB. EIB je zodpovedná za riadenie svojich vlastných úverov a Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI). Komisia riadi Nástroj na prepájanie Európy (NPE) a časť financovania dostupného pre širokopásmové pripojenie v rámci NPE sa plánuje investovať do Investičného fondu pre širokopásmové pripojenie (CEBF). CEBF bude riadiť nezávislý správca fondu a bude mať mandát konať v súlade so zadávacími podmienkami dohodnutými s EIB, Komisiou a ďalšími finančnými partnermi.

ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP

13. V rámci auditu sme preskúmali účinnosť opatrení, ktoré prijala Komisia, členské štáty a EIB na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti širokopásmového pripojenia. Je to obzvlášť relevantné vzhľadom na to, že termín cieľov do roku 2020 sa približuje, a keďže Komisia oznámila nové ciele do roku 2025. Na tento účel sme preskúmali:

- či členské štáty pravdepodobne dosiahnu ciele stratégie Európa 2020 v oblasti širokopásmového pripojenia a či Komisia monitoruje ich plnenie;
- či členské štáty vypracovali primerané stratégie na dosiahnutie týchto cieľov; a
- či členské štáty účinne vykonávali svoje stratégie – vrátane opatrení a vybraných zdrojov financovania (vrátane EIB) a zavedeného regulačného, konkurenčného a technologického prostredia.

Taktiež sme preskúmali podporu Komisie v týchto troch oblastiach.

14. Audit sa týkal všetkých zdrojov financovania uvedených v tabuľke 2: EFRR, EPFRV, NPE, EFSI, úvery EIB a CEBF. Zamerail sa na päť členských štátov: Írsko, Nemecko, Maďarsko, Poľsko a Taliansko. Tieto členské štáty predstavujú približne 40 % obyvateľstva EÚ a boli vybrané s cieľom poskytnúť primeranú rovnováhu z hľadiska geografického rozšírenia a aspektov pokrytia širokopásmovým pripojením, ako je vidiecky charakter a náklady na predplatenú službu. Audit sa vzťahoval na programové obdobia 2007 – 2013 a 2014 – 2020.

15. Na úrovni EÚ sa audit týkal všetkých generálnych riaditeľstiev Komisie, ktoré zohrávajú významnú úlohu v oblasti širokopásmového pripojenia¹⁴, ako aj EIB, pokiaľ ide o EFSI a CEBF. Auditorský tím navštívil rôzne relevantné zainteresované strany a MVO v Bruseli a členských štátoch: telekomunikačné združenia, združenia zákazníkov a obchodné združenia.

V preskúmaných členských štátoch boli navštívené ministerstvá zodpovedné za stanovenie a vykonávanie stratégie v oblasti širokopásmového pripojenia, orgány zodpovedné za riadenie programov financovaných z EŠIF, úrady pre širokopásmové pripojenie a vnútroštátne regulačné orgány. Taktiež sme využili názory telekomunikačných odborníkov na pripomienky, závery a odporúčania uvedené v tejto správe.

PRIPOMIENKY

Hoci sa širokopásmové pokrytie v celej EÚ zlepšuje, niektoré ciele stratégie Európa 2020 sa pravdepodobne nedosiahnu

16. Preskúmali sme, ako členské štáty napredujú od roku 2010 v plnení cieľov stanovených v digitálnej agende (pozri **body 6 a 7**). Taktiež sme zohľadnili, či členské štáty pravdepodobne dosiahnu ciele do roku 2025 a posúdili sme monitorovanie zo strany Komisie a jej podporu poskytovanú členským štátom.

Všetky členské štáty dosiahli cieľ základného širokopásmového pokrytia do roku 2016

Cieľ 1: zaistiť základné širokopásmové pripojenie všetkých Európanov do roku 2013

17. Koncom roka 2013 všetky členské štáty s výnimkou pobaltských štátov (Estónsko, Lotyšsko a Litva) dosiahli cieľ základného širokopásmového pokrytia. Do konca júna 2016 mali takmer všetci občania EÚ prístup k sieti základného širokopásmového pripojenia a 98 % domácností malo prístup k pevnému širokopásmovému pripojeniu.

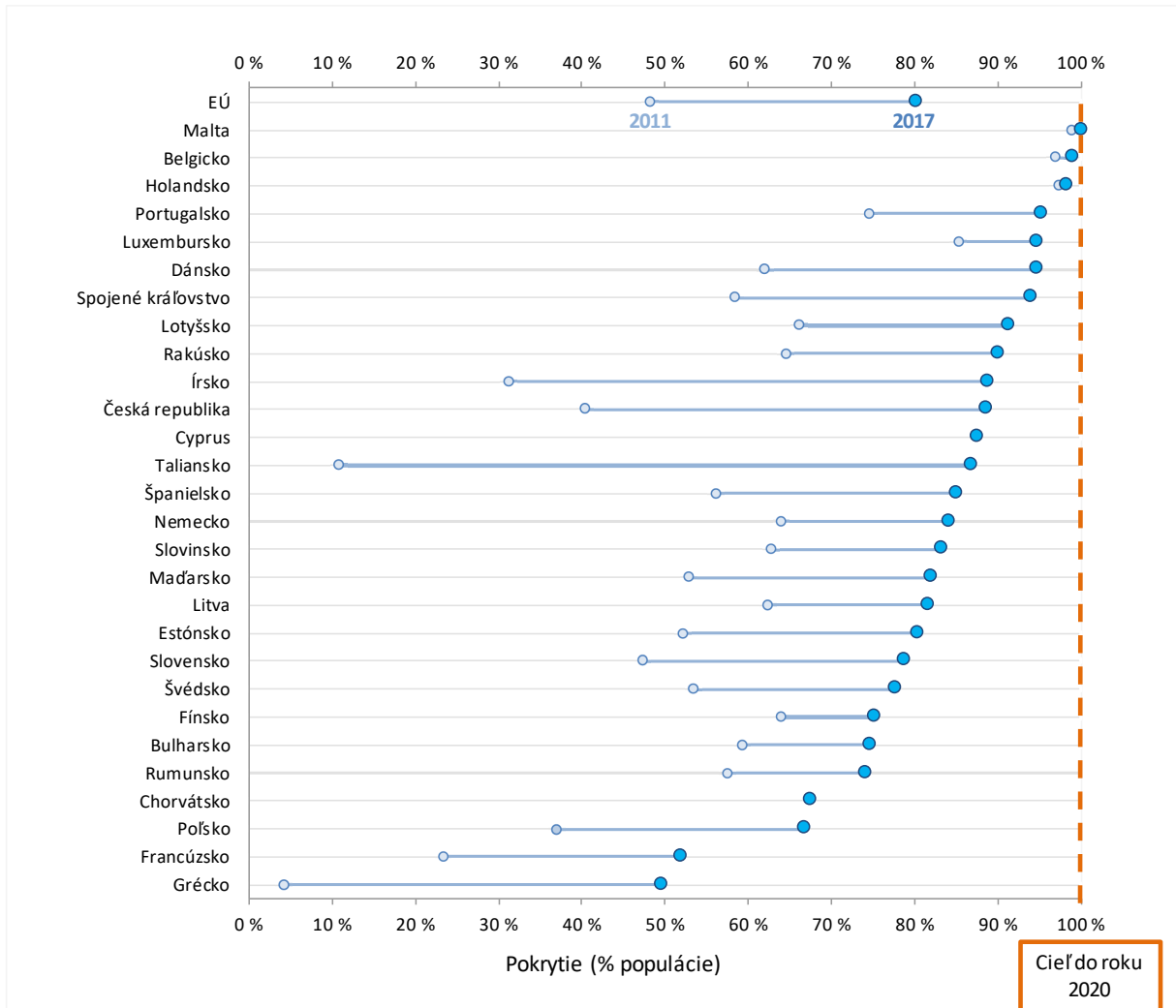
¹⁴ GR CNECT, GR REGIO, GR AGRI, GR ECFIN a GR COMP.

Dva z piatich preskúmaných členských štátov možno dosiahnu cieľ pokrytia s rýchlosťou 30 Mbps do roku 2020, ale vidiecke oblasti zostávajú problémom vo väčšine členských štátov

Cieľ 2: zabezpečiť, aby do roku 2020 mali všetci Európania prístup k rýchlemu širokopásmovému pripojeniu (> 30 Mbps);

18. V súvislosti s týmto cieľom sme zistili výrazné zlepšenie vo väčšine členských štátov. V celej EÚ sa podiel domácností s prístupom k rýchlemu širokopásmovému pripojeniu zvýšil zo 48 % v roku 2011 na 80 % v júni 2017. K tomuto dátumu Malta už dosiahla tento cieľ. Medzi jednotlivými členskými štátmi však zostávajú výrazné rozdiely: Grécko a Francúzsko dosiahli približne 50 % pokrytie a ďalších sedem členských štátov zostalo pod 80 % (pozri **ilustráciu 2**).

Ilustrácia 2 – Pokrytie pripojením s rýchlosťou 30 Mbps vo všetkých členských štátoch v roku 2011 a 2017

Pozn.: za Cyprus a Chorvátsko neboli dostupné nijaké údaje z roku 2011.

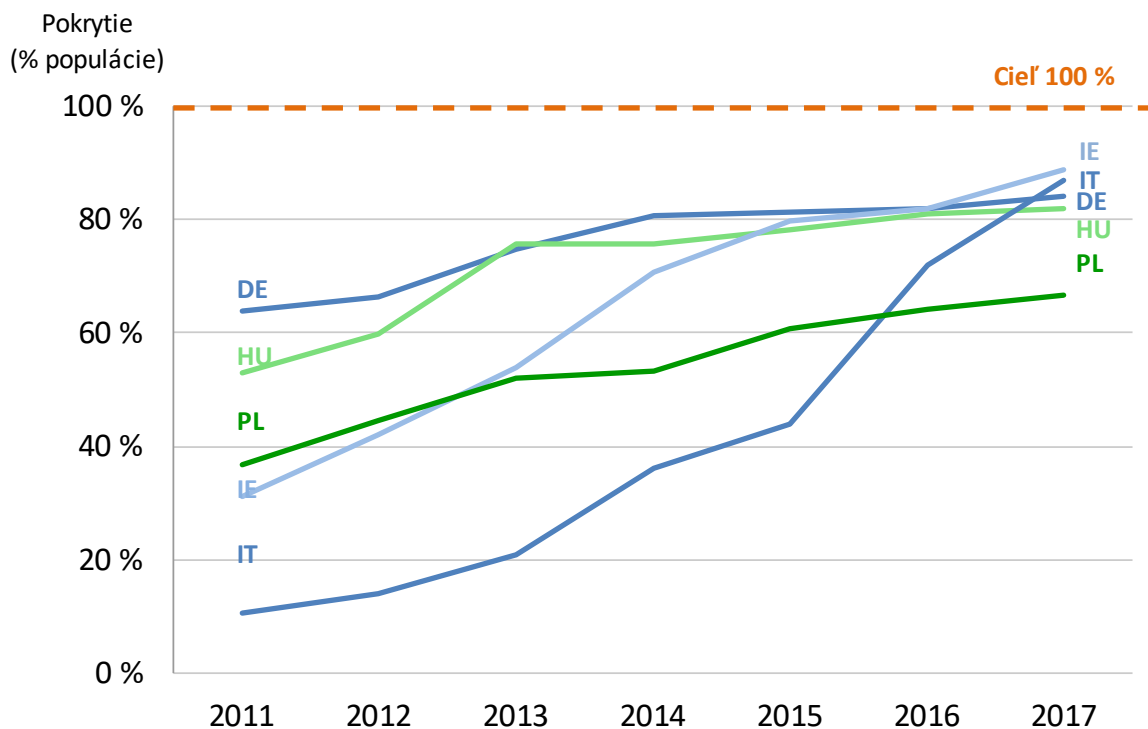
Zdroj: Analýza EDA na základe údajov Komisie.

19. V piatich kontrolovaných členských štátoch bol tiež trend narastajúceho pokrytia v rokoch 2011 až 2017 (pozri **ilustráciu 3**). Kombináciou súkromných a verejných investícií Maďarsko, Írsko a Taliansko výrazne zvýšili svoje pokrytie rýchlym širokopásmovým pripojením od roku 2011. Okrem toho, tieto tri členské štáty plánujú zvýšiť toto pokrytie vo vidieckych a prímestských oblastiach.

20. V prípade Írska a Talianska však na základe pokroku v minulosti a súčasných plánov nie je pravdepodobné, aby dosiahli dostupnosť pripojenia s rýchlosťou 30 Mbps pre všetkých občanov do roku 2020. Dva členské štáty, Maďarsko a Nemecko, by na základe ich plánov

rozvoja stále mohli dosiahnuť 100 % pokrytie obyvateľstva pripojením s rýchlosťou 30 Mbps do roku 2020. V Poľsku koncom roka 2017 plán rozvoja nezahŕňal pokrytie 13 % domácností do roku 2020, a to najmä v prímestských a vo vidieckych oblastiach (pozri **bod 57**).

Ilustrácia 3 – Vývoj pokrytia pripojením s rýchlosťou 30 Mbps v piatich preskúmaných členských štátoch v rokoch 2011 až 2017

Zdroj: Analýza EDA na základe údajov Komisie.

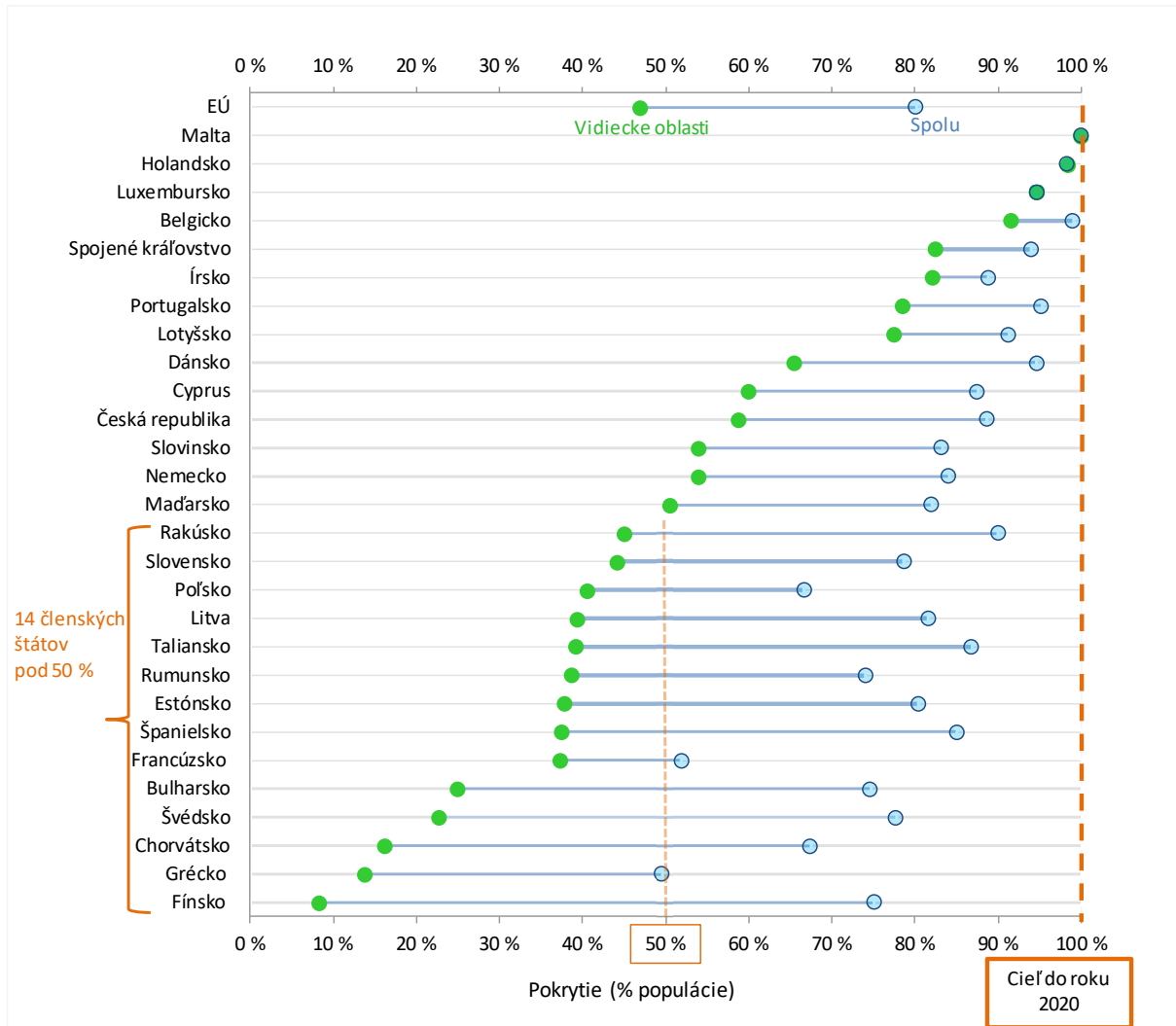
21. Tento všeobecný nárast v pokrytí rýchlym širokopásmovým pripojením skrýva veľké rozdiely medzi pokrytím mestských a vidieckych oblastí. V EÚ bolo vo vidieckych oblastiach pokrytých 47 % domácností v roku 2016 oproti celkovému priemernému pokrytiu 80 %¹⁵. Len tri pomerne malé či urbanizované členské štáty – Malta, Luxembursko a Holandsko – mali ekvivalentné pokrytie vidieckych a mestských oblastí (pozri **ilustráciu 4**). V mnohých

¹⁵ Na rozdiely medzi mestskými a vidieckymi oblasťami bolo poukázané v novembri 2017 v príhovore komisára Hogana: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/hogan/announcements/speech-broadband-competence-office-launch-event-20th-november-2017-brussels_en.

členských štátoch je pokrytie vidieckych oblastí ďaleko za celkovým pokrytím a v 14 členských štátoch je pokrytie vysokorýchlostným širokopásmovým pripojením vo vidieckych oblastiach menšie než 50 %. Bez dobrého širokopásmového pripojenia existuje riziko, že vidiecke oblasti nevyužijú prinášané hospodárske a spoločenské výhody (pozri **bod 1**).

22. Vo Francúzsku sa v aktualizovanom národnom pláne širokopásmového pripojenia z roku 2013 plánovalo dosiahnuť pokrytie všetkých obyvateľov rýchlosťou 30 Mbps do roku 2022, pričom 80 % obyvateľstva by bolo pokrytých optickým káblom. Francúzsky dvor audítorov vo svojej správe z januára 2017 však spochybnil relevantnosť použitia optického vlákna v niektorých oblastiach, pretože náklady na optické vlákno sú vysoké a čas realizácie príliš dlhý. Francúzsko teraz zvažuje využiť v niektorých oblastiach iné technológie, napr. 4G bezdrôtové pripojenie.

Ilustrácia 4 – Pokrytie pripojením s rýchlosťou 30 Mbps vo všetkých členských štátoch v roku 2011 a 2017

Zdroj: Analýza EDA na základe údajov Komisie.

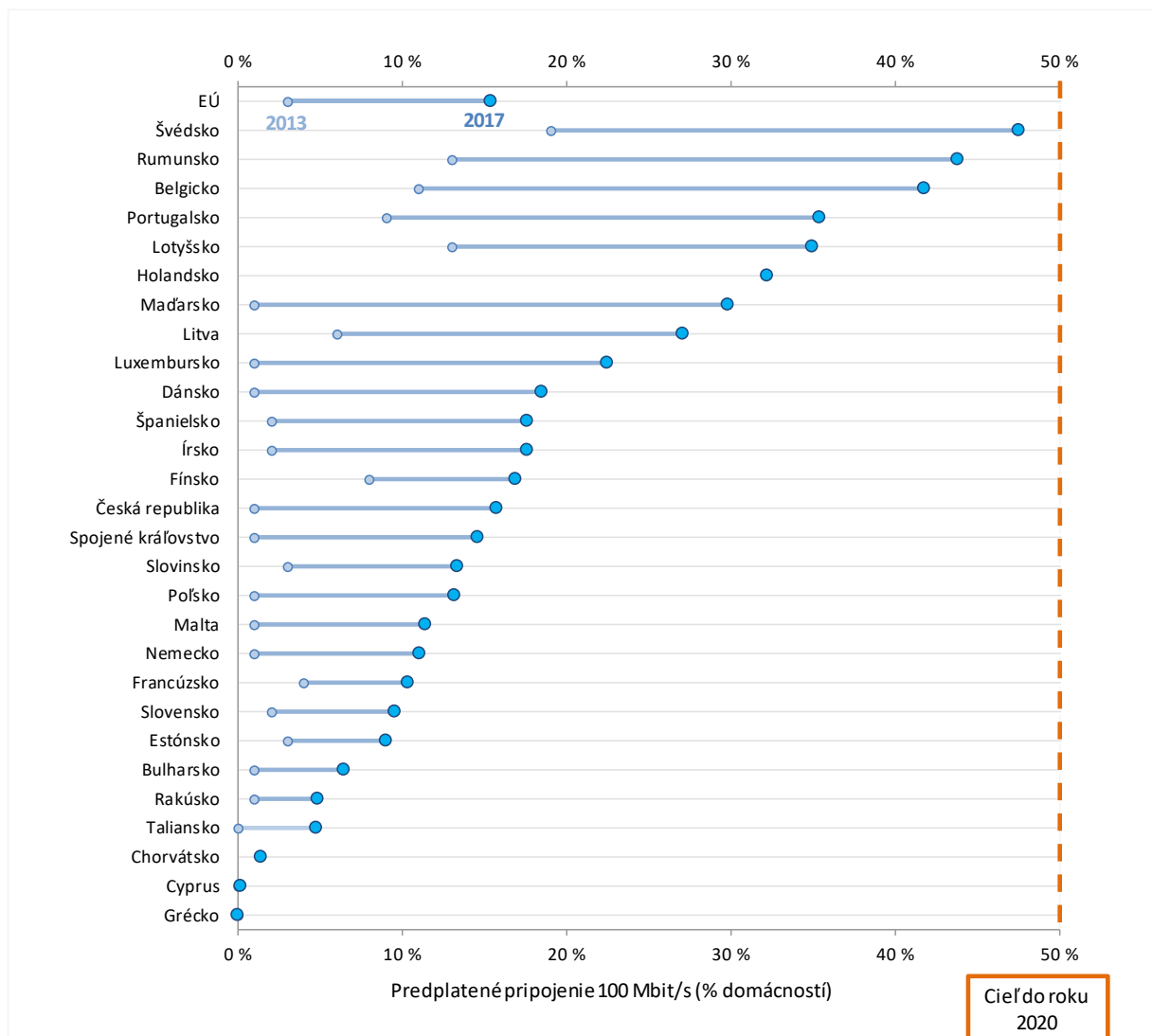
Hoci väčšina preskúmaných členských štátov pravdepodobne nedosiahne cieľ pripojenia do roku 2020...

Cieľ 3: zabezpečiť, aby do roku 2020 malo 50% alebo viac európskych domácností ultrarýchle internetové pripojenie (> 100 Mbps).

23. Dostupnosť ultrarýchleho širokopásmového pripojenia je podmienkou, aby si domácnosti mohli predplatiť služby s rýchlosťou 100 Mbps. Pripojenie účastníkov je však založené aj na dopyte a závisí od viacerých premenných, ako je vek a vzdelanie obyvateľstva, cena predplatennej služby a kúpna sila. Cieľ 3 zostáva pre všetky členské štáty veľkou výzvou. Hoci

sa miera pripojenia od roku 2013 zvýšila, v roku 2017 bola stále pod 20 % v 19 členských štátoch, čo je ďaleko pod cieľom 50 %. V celej EÚ len 15 % európskych domácností malo predplatené pripojenie s rýchlosťou aspoň 100 Mbps v polovici roka 2017 (pozri **ilustráciu 5**). Poznávame, že ciele gigabitovej spoločnosti do roku 2025 (**bod 8**) nezahŕňajú cieľ pre pripojenie účastníkov.

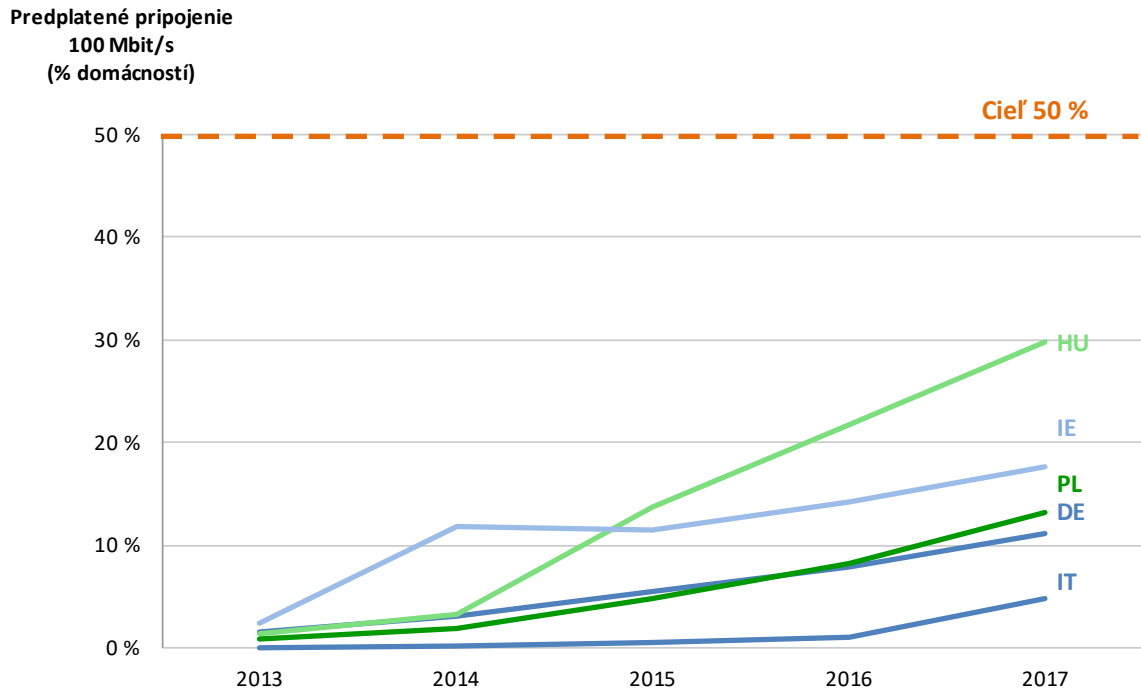
Ilustrácia 5 – Predplatené pripojenie s rýchlosťou 100 Mbps v roku 2013 a 2017

Zdroj: Analýza EDA na základe údajov Komisie.

24. V piatich preskúvaných členských štátoch sa pripojenie účastníkov v roku 2017 pohybovalo od 5 % do takmer 30 %. V týchto piatich členských štátoch s výnimkou Maďarska by miera nárastu pripojenia zaznamenaná od roku 2013 nestačila na dosiahnutie cieľa 50 % do roku 2020 (pozri **ilustráciu 6**).

Ilustrácia 6 – Vývoj pokrytia pripojením s rýchlosťou 100 Mbps v piatich preskúmaných členských štátoch v rokoch 2013 až 2017

Zdroj: Analýza EDA na základe údajov Komisie.

...tri preskúmané členské štáty môžu byť na základe ich súčasných plánov v dobrej pozícii dosiahnuť ciele do roku 2025

25. V oznámení Komisie z roku 2016 o gigabitovej spoločnosti sa stanovujú tri strategické ciele, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2025. Tieto ciele dopĺňajú ciele stanovené v digitálnej agende do roku 2020 a vyžadujú rýchlosti od 100 Mbps do 1 Gbps.

26. Ako je vysvetlené vyššie (pozri **bod 20**), Írsko a Taliansko pravdepodobne nedosiahnu 100 % pokrytie rýchlosťou 30 Mbps do roku 2020. Ak sa však ich súčasné plány budú realizovať podľa plánu, Írsko a Taliansko budú mať spolu s Maďarskom lepšiu pozíciu na dosiahnutie cieľov do roku 2025. V týchto členských štátoch technológie použité na zvýšenie pokrytia, najmä koaxiálny kábel a optické vlákno, umožnia rýchlosti nad 100 Mbps, v niektorých prípadoch s možnosťou nadstavby na rýchlosť 1 Gbps. Ďalšie dva členské štáty budú musieť prispôbiť svoje plány, aby zohľadnili ciele do roku 2025.

Členské štáty pozitívne zhodnotili podporu zo strany Komisie, ale jej monitorovanie naprieč generálnymi riaditeľstvami nie je koordinované

27. Preskúmali sme, či Komisia poskytla členským štátom usmernenia k širokopásmovému pripojeniu a podporila členské štáty pri vykonávaní ich plánov v praxi. Posúdili sme, či Komisia podporila členské štáty v monitorovaní ich výsledkov, vrátane toho, či Komisia nabádala členské štáty, aby riešili nedostatky v súvislosti s dosahovaním cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia.

Komisia poskytla usmernenia a podporu v mnohých oblastiach a priebežne s cieľom zlepšiť vykonávanie

28. Komisia poskytla celý rad usmernení na rôzne témy. Išlo o oznámenia (napr. usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí¹⁶), vysvetľujúce usmernenia v rôznych oblastiach vypracované pre Komisiu tretími stranami (napr. „Usmernenie k investíciám do vysokorýchlostného širokopásmového pripojenia“¹⁷ a „Vysvetlenie k pravidlám uplatňovania štátnej pomoci v oblasti širokopásmového pripojenia, elektronické usmernenie pre orgány prijímajúce rozhodnutia“¹⁸), ako aj šírenie osvedčených postupov. Príklad užitočného usmernenia, ktoré poskytla Komisia, sa nachádza v **rámčeku 4**.

Rámček 4 – Mapovanie širokopásmového pripojenia

Mapovanie je kľúčovou zložkou plánovania širokopásmových sietí a poskytuje základ pre posúdenie štátnej pomoci EÚ na tieto projekty. Mapovanie širokopásmových sietí pomáha zamerať financovanie účinnejšie a uľahčuje plánovanie. Zlé mapovanie na druhej strane môže viesť k zlej finančnej životaschopnosti verejnej aj súkromnej investície.

¹⁶ Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí, oznámenie Komisie 2013/C 25/01.

¹⁷ Uverejnenie 1.1, 22.10.2014, ktoré nahradilo predtým uverejnené usmernenie k investíciám do širokopásmového pripojenia, 2011.

¹⁸ Záverečná správa, 2013, WIK-Consult GmbH (SMART 2013/0064).

Mapovanie širokopásmových sietí je zbieranie a prezentovanie údajov o zavádzaní širokopásmového pripojenia. Toto mapovanie nie je len spojené s georeferenčnou vizualizáciou; zahŕňa celý proces zhromažďovania údajov. Môže ísť o údaje o zavádzaní samotnej širokopásmovej infraštruktúry, t. j. medené alebo optické káble, a môžu sa týkať aj infraštruktúry, ako sú vedenia a potrubia. Okrem toho, pri mapovaní širokopásmového pripojenia je potrebné zvážiť samotnú ponuku a dopyt po službách širokopásmového pripojenia, ako aj existujúce a plánované investície do širokopásmovej infraštruktúry.

V štúdii pre Komisiu¹⁹ sa preskúmali iniciatívy mapovania infraštruktúry širokopásmového pripojenia v Európe a vo svete a vyvinuli sa štyri typy mapovania širokopásmového pripojenia: mapovanie infraštruktúry; mapovanie investícií; mapovanie služieb a mapovanie dopytu. Verejne dostupné mapy a štatistiky sú najviditeľnejšími výstupmi mapovania širokopásmového pripojenia v členských štátoch EÚ a vo väčšine prípadov sú kombináciou týchto štyroch typov mapovania širokopásmového pripojenia.

29. Okrem písomného usmernenia Komisia poskytla praktickú technickú podporu (napr. JASPERS²⁰), odborné znalosti a usmernenia členským štátom v rôznych kontextoch (napr. splnenie *ex ante* kondicionalít, vrátane mapovania, ako je uvedené vyššie²¹, a vykonávanie operačných programov). Komisia tiež zriadila Sieť úradov EÚ pre širokopásmové pripojenie (pozri **rámček 5**).

30. Päť preskúmaných členských štátov uviedlo, že hodnotia formálnu aj neformálnu podporu Komisie pozitívne.

¹⁹ „Štúdiá mapovania širokopásmového pripojenia a infraštruktúry SMART 2012/0022, TÜV Rheinland a WIK Consult pre Európsku komisiu, 2014.

²⁰ Spoločná pomoc na podporu projektov v európskych regiónoch. Podpora širokopásmového pripojenia z JASPERS pozostávala najmä z podpory členských štátov s ich analýzou nákladov a prínosov a podaní žiadostí o financovanie veľkých projektov z EFRR. Viac informácií o JASPERS pozri v osobitnej správe EDA č. 1/2018 „Spoločná pomoc na podporu projektov v európskych regiónoch (JASPERS) – čas na lepšie zacielenie“.

²¹ V roku 2017 Komisia rozhodla o zavedení spoločnej metodiky mapovania do roku 2018.

Rámček 5 – Sieť úradov EÚ pre širokopásmové pripojenie (BCO)

V novembri 2015 komisári GR CNECT, GR AGRI a GR REGIO pozvali členské štáty, aby sa na dobrovoľne zúčastnili zriadenia siete BCO. Zámerom bolo, aby každý BCO poskytoval občanom a podnikom poradenstvo a poskytoval technickú podporu zástupcom miestnych a regionálnych orgánov, ako účinne investovať do širokopásmového pripojenia, vrátane čerpania fondov EÚ.

BCO boli zriadené do konca roka 2016. V januári 2017 Komisia zriadila nástroj podpory, ktorý pomáha BCO s usporiadaním podujatí, seminárov a školení, ako aj pri riadení a moderovaní webových na témy, ktoré sú pre BCO relevantné. Potenciálnou výhodou siete BCO je, že BCO dokážu riešiť širšie spektrum záležitostí a otázok, vrátane politických záležitostí, ako by dokázal technický odborník.

Komisia monitorovala pravidelne, ale koordinácia nebola dostatočná

31. Komisia vykonáva pravidelné monitorovanie stavu širokopásmového pripojenia v členských štátoch a zhromažďuje informácie na úrovni EÚ. V rámci generálnych riaditeľstiev Komisie však nie je spoločné monitorovanie s cieľom podporiť dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti širokopásmového pripojenia.

32. Zamestnanci GR CNECT každoročne navštevujú členské štáty a vypracúvajú správy o trhu a regulačné správy, napr. index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) a správa o digitálnom pokroku Európy (EDPR). Tieto dokumenty umožňujú členským štátom porovnávať svoje výsledky v priebehu času s ostatnými členskými štátmi. Hoci Komisia zbiera príslušné údaje a vykazuje ich v EDPR a jej predchodcoch, ukazovatele pripojenia vykazované v DESI nezahŕňajú cieľ 3 (pripojenie 50 % domácností s rýchlosťou nad 100 Mbps).

33. Monitorovanie GR REGIO je založené na ukazovateľoch definovaných pre každý operačný program a vykonáva sa prostredníctvom monitorovacích výborov, v ktorých má Komisia poradnú úlohu, a prostredníctvom výročných správ o vykonávaní. Spoločný ukazovateľ výstupov definovaný Komisiou pre výdavky EFRR neumožňuje monitorovať napredovanie všetkých troch cieľov digitálnej agendy do roku 2020, pretože je definovaný ako „Ďalšie domácnosti so širokopásmovým prístupom s rýchlosťou najmenej 30 Mbps” a nie je rozčlenený na širokopásmové pripojenie (nad 30 Mbps) a ultrarýchle širokopásmové pripojenie (nad 100 Mbps). Je tomu tak aj v prípade EPFRV, za ktorý GR AGRI definovalo ukazovateľ výstupov „Obyvateľstvo využívajúce zlepšené služby/infraštruktúry (IT alebo

iné)". Za EFRR aj EPFRV spoločné ukazovatele nerozlišujú medzi rýchlym a ultrarýchlym širokopásmovým pripojením.

34. Pri preskúmaní vybraných členských štátov sme zistili niekoľko oneskorení, ktoré ovplyvňujú dosahovanie cieľov stratégie Európa 2020. Írsko zaznamenáva oneskorenia vo vykonávaní národného plánu širokopásmového pripojenia od roku 2015. V Nemecku boli rokovania o produkte virtuálneho lokálneho uvoľneného prístupu (VULA) (**bod 48**) časovo náročné s potenciálne negatívnymi vplyvmi na súťaž. A napokon, v Poľsku monitorovanie operačných programov nepoukázalo na nedostatočné využívanie chrbticovej infraštruktúry (**body 76 až 78**). V čase konania auditu ani jeden z týchto troch nedostatkov Komisia svojim monitorovaním jednoznačne nezistila a príslušné orgány členských štátov neprijali nijaké nápravné opatrenia.

Všetky členské štáty vypracovali stratégie v oblasti širokopásmového pripojenia, ale tie, ktoré sme preskúmali, mali nedostatky

35. Preskúmali sme, či členské štáty navrhli stratégie a stanovili ciele na základe cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti širokopásmového pripojenia a či boli úplné z hľadiska určenia dostupných zdrojov, zdrojov financovania a zodpovedností za ich vykonávanie. Taktiež sme preskúmali, či členské štáty predložili analýzu zdôvodňujúcu výber technológie (optické vlákno, medená telefónna linka, koaxiálny kábel, anténa, satelit) pre rôzne časti širokopásmovej prístupovej siete (pozri **bod 3**).

Všetky členské štáty vypracovali stratégie, ale boli v oneskorení a ich ciele neboli vždy jednotné s cieľmi stratégie Európa 2020

Načasovanie stratégií

36. V rámci hlavnej iniciatívy EÚ „Digitálna agenda pre Európu“ (**bod 6**) boli členské štáty povinné „do roku 2012 vypracovať a uviesť do praxe vnútroštátne plány pre široké pásmo, ktorými splnia ciele pokrytia, rýchlosti a pripojenia vytýčené v stratégii Európa 2020“.

37. Zistili sme, že všetky preskúmané členské štáty vypracovali stratégie širokopásmového pripojenia, ale len Írsko vydalo svoju stratégiu v termíne do roku 2012 (pozri **tabuľku 3**). Zvyšné štyri členské štáty uverejnili svoje stratégie v roku 2014 a 2015. Írsko revidovalo svoju

stratégiu koncom roka 2015 z dôvodu zistených zlyhaní trhu. Oneskorené prijatie stratégií členských štátov skrátilo čas zostávajúci na ich vykonanie z ôsmich na päť či šesť rokov, čo pre tieto členské štáty potenciálne znamená väčšiu výzvu dosiahnuť ciele širokopásmového pokrytia do roku 2020.

Tabuľka 3 – Dátum uverejnenia stratégií

Členský štát	Dátum uverejnenia stratégie
Írsko	August 2012: Národný plán širokopásmového pokrytia. Následne revidovaný v decembri 2015
Poľsko	Január 2014: Národný plán širokopásmového pokrytia
Nemecko	August 2014: Digitálna agenda 2014 – 2017
Maďarsko	December 2014: Národná informačno-komunikačná stratégia
Taliansko	Marec 2015: Národná stratégia ultrarýchleho širokopásmového pripojenia

Konzistentnosť s cieľmi stratégie Európa 2020

38. Preskúmali sme, či členské štáty stanovili ciele na základe cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti širokopásmového pripojenia. Zistili sme, ako je to zdôraznené v **tabuľke 4**, že všetky preskúmané členské štáty zahrnuli do svojich stratégií cieľ 1 aj 2 týkajúci sa základného a rýchleho širokopásmového pokrytia. Štyri z piatich preskúmaných členských štátov už splnili cieľ 1 v čase uverejnenia ich stratégií. V niektorých prípadoch stanovené ciele boli ambicióznejšie než ciele stratégie Európa 2020:

- pokiaľ ide o cieľ 2, v Nemecku je namiesto pokrytia rýchlosťou 30 Mbps do roku 2020 cieľom pokryť 100 % obyvateľstva rýchlosťou 50 Mbps do roku 2018; a
- v Maďarsku sa má pri ciele 2 dosiahnuť dostupnosť internetových služieb s rýchlosťou minimálne 30 Mbps pre všetky domácnosti do roku 2018, a nie do roku 2020.

Tabuľka 4 – Ciele preskúmaných členských štátov v oblasti širokopásmového pripojenia vo vzťahu k cieľom stratégie Európa 2020

Ciele	Nemecko	Maďarsko	Írsko	Taliansko	Poľsko
Cieľ 1: Základné širokopásmové pripojenie pre celú populáciu do roku 2013	✓✓	✓	✓	✓	✓
Cieľ 2: Pokrytie s rýchlosťou 30 Mbps pre celú populáciu do roku 2020	✓✓	✓✓	✓	✓	✓
Cieľ 3: Viac než 50 % domácností s predplateným pripojením 100 Mbps do roku 2020	✗	~	✗	~	~

Vysvetlivky: ✓: rovnaký cieľ; ✓✓: ambicióznejší cieľ; ~ cieľ pokrytia, ale nie cieľ pripojenia; ✗ bez cieľa)

39. V stratégiách niektorých členských štátov bolo poskytnutých viac podrobností o ich cieľoch než o všeobecných cieľoch stratégie Európa 2020. Maďarsko vo svojej stratégii stanovilo minimálnu rýchlosť sťahovania dát 7,5 Mbps a minimálnu rýchlosť odosielania dát 1,7 Mbps. V Írsku sa v strategickom dokumente stanovila minimálna rýchlosť sťahovania dát 30 Mbps a boli v ňom ďalšie ciele týkajúce sa napríklad minimálnej rýchlosti odosielania dát a dostupnosti služby.

40. Ani jeden z preskúmaných členských štátov nezahrnul do svojej stratégie vnútroštátny cieľ týkajúci sa cieľa 3, aby 50% domácností malo pripojenie na ultrarýchle širokopásmové služby s rýchlosťou aspoň 100 Mbps. Maďarsko, Poľsko a Taliansko zahrnuli ciele týkajúce sa pokrytia domácností rýchlosťou 100 Mbps. (Pokrytie je nevyhnutnou podmienkou pre dosiahnutie cieľa pripojenia, ale nie dostatočnou.) V Taliansku je cieľom poskytovať rýchlosť aspoň 100 Mbps 85 % obyvateľstva a všetkým verejným budovám, ako aj priemyselným oblastiam, logistickým centráam a oblastiam značného hospodárskeho záujmu. Hoci talianska stratégia nezahŕňa cieľ pripojenia, v jeho investičnom pláne, v ktorom sa uvádza, ako mieni stratégiu vykonávať, sa tento cieľ nachádza. V Maďarsku a Poľsku je cieľ 50 % domácností s prístupom k službám s rýchlosťou aspoň 100 Mbps do roku 2020.

Stratégie preskúmaných členských štátov predložené Komisii neboli vždy úplné

41. Komisia vypracovala *ex ante* kondicionality (EAK) na programové obdobie 2014 – 2020, ktorých cieľom je zabezpečiť zavedenie všetkých potrebných podmienok pre účinné

a efektívne čerpanie európskych štrukturálnych a investičných fondov. Členské štáty boli požiadané v rámci podmienok financovania, aby určili, či príslušné EAK boli splnené a zdokumentovali to v partnerských dohodách²² alebo operačných programoch (OP) (alebo aby mali plány tak urobiť do konca roka 2016).²³

42. EAK týkajúce sa infraštruktúry širokopásmového pripojenia sa vzťahovali na členské štáty, ktoré žiadali o spolufinancovanie z EFRR, a požadovalo sa v nich, aby mali zavedený vnútroštátny alebo regionálny plán širokopásmového pripojenia, ktorý obsahoval:

- plán investícií do infraštruktúry vychádzajúci z ekonomickej analýzy s prihliadnutím na existujúcu súkromnú a verejnú infraštruktúru a plánované investície;
- udržateľné investičné modely, ktoré podporujú hospodársku súťaž a poskytujú prístup k otvorenej, finančne dostupnej, kvalitnej a nadčasovej infraštruktúre a službám v súlade s pravidlami o hospodárskej súťaži a pravidlami štátnej pomoci;
- opatrenia na podporu súkromných investícií.²⁴

43. Všetkých päť preskúmaných členských štátov určilo, že EAK týkajúce sa širokopásmového pripojenia boli splnené. V rámci preskúmania partnerských dohôd a OP Komisia tiež posúdila, že tieto členské štáty túto podmienku splnili. Zistili sme však nedostatky v plánoch členských štátov v súvislosti s investíciami do infraštruktúry. Po prvé, ako je uvedené v **bode 40**, ani jeden z preskúmaných členských štátov nemal vo svojej stratégii ciele

²² V partnerských dohodách sa uvádza, ako vnútroštátne orgány plánujú využiť financovanie z európskych štrukturálnych a investičných fondov, a stanovujú strategické ciele a investičné priority jednotlivých krajín, pričom ich dávajú do súvisu s celkovými cieľmi stratégie Európa 2020.

²³ Podrobnosti o EAK pozri v osobitnej správe č. 15/2017 „*Ex ante* kondicionality a výkonnostná rezerva v rámci súdržnosti: inovačné, zatiaľ však neúčinné nástroje“.

²⁴ Článok 19 a príloha XI k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

pre pripojenie s rýchlosťou 100 Mbps, čo je tretí cieľ širokopásmového pripojenia v stratégii Európa 2020. Po druhé, plán širokopásmového pripojenia Nemecka nebol úplný.

44. V Nemecku bol dôležitou súčasťou stratégie širokopásmového pripojenia proces mapovania, ktorý začal v roku 2010. Bez kvalitných údajov z tohto procesu a bez následného určenia, či súkromný sektor bude pravdepodobne investovať a kde bude potrebná väčšia verejná pomoc, orgány nemôžu vypracovať ucelený „plán investícií do infraštruktúry“ požadovaný v EAK. Kvalita údajov o mapovaní širokopásmového pripojenia sa výrazne zlepšila od jeho začiatku v roku 2010, ale nie je vždy uspokojivá, pretože väčší prevádzkovatelia širokopásmového pripojenia neaktualizujú mapu hneď, ako zavedú sieť.

Nie všetky preskúmané členské štáty riešili výzvy týkajúce sa staršej infraštruktúry

45. Každý z preskúmaných členských štátov funguje vo svojom vlastnom technologickom, konkurenčnom a právnom prostredí. To ovplyvňuje spôsob, ako sa snaží dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020. Poľsko a Maďarsko majú pomerne menej rozvinutú staršiu medenú infraštruktúru telefónnych systémov. Keď verejné orgány použili model medzery vo financovaní pri verejnom obstarávaní infraštruktúry širokopásmového pripojenia (pozri **rámček 6**), výsledkom bolo zvyčajne použitie kábla alebo optického vlákna.

Rámček 6 – Podpora širokopásmového pripojenia verejným sektorom

Podľa Komisie²⁵ sú štyri modely podpory širokopásmového pripojenia verejným sektorom:

- priama investícia (model investície v samospráve vedenej verejným sektorom) – pri ktorej zavedenie a prevádzku siete kontroluje verejný orgán a sieť je dostupná všetkým operátorom (známa ako veľkoobchodná otvorená sieť);
- nepriama investícia (model investície v samospráve vedenej súkromným sektorom) – pri ktorej verejne kontrahovaná súkromná spoločnosť vybuduje otvorenú sieť, prostredníctvom ktorej môžu operátori poskytovať svoje služby jednotlivým zákazníkom;

²⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/main-financing-tools>.

- podpora iniciatív vedených spoločnosťou (komunitný model širokopásmového pripojenia) – prístup zdola nahor, pri ktorom sa široké pásmo zavádza prostredníctvom súkromnej iniciatívy, do ktorej sú zapojení miestni občania; a
- dotácia operátorovi (model financovania medzery) – verejný orgán poskytne financovanie potrebné na preklopenie medzery v investícii medzi tým, čo je komerčne rentabilné pre súkromný sektor, a tým, čo je potrebné na zabezpečenie primeranej infraštruktúry.

46. Nemecko, Taliansko a Írsko majú dobre vybudovanú medenú staršiu infraštruktúru. Keď sa v Nemecku a Taliansku použil model financovania medzery pri verejných súťažiach na širokopásmovú infraštruktúru, bola tendencia využiť medenú infraštruktúru vlastnenú etablovaným prevádzkovateľom (národným historickým telekomunikačným operátorom). V Írsku sa model financovania medzery používa na verejnú súťaž týkajúcu sa národného plánu širokopásmového pripojenia, ale proces verejného obstarávania je navrhnutý takým spôsobom, že využitie medených káblov sa nepodporuje vzhľadom na požiadavky na rýchlosť. V Taliansku v roku 2016 orgány rozhodli využiť model priamej investície pri verejných zákazkách na zavedenie širokopásmového pripojenia prostredníctvom veľkoobchodnej otvorenej siete. Výsledkom bol nárast využívania optických riešení a prístupu k infraštruktúre a službám za dostupné ceny.

47. V Nemecku etablovaný prevádzkovateľ v rozsiahlej miere využíva technológiu vektorizácie na zlepšenie širokopásmového pokrytia. Táto technológia umožňuje zvýšiť rýchlosť prostredníctvom medených liniek. Vektorizáciou sa v súčasnosti dosahujú rýchlosti 60 až 100 Mbps. V budúcnosti možno budú možné rýchlosti prevyšujúce 100 Mbps pre sťahovanie dát.

48. Vektorizácia má výhodu v tom, že je lacnejšia než zavedenie novej infraštruktúry. Vektorizácia však má aj svoje obmedzenia. Po prvé, propagované rýchlosti sú len pre obmedzený počet užívateľov. Čím viac užívateľov je pripojených, tým nižšia je rýchlosť. Po druhé, vektorizácia je krátkodobé riešenie: nie je nadčasová tak ako optický alebo koaxiálny kábel. Hoci vektorizácia môže stačiť na splnenie cieľov stratégie Európa 2020, je nepravdepodobné, aby stačila pre ambície gigabitovej spoločnosti do roku 2025, keď sa budú požadovať rýchlosti 1 Gbps (**bod 8**). Po tretie, podmienkou vektorizácie je, že len jediný

poskytovateľ má fyzický prístup k pripojeniu koncových užívateľov (ilustrácia 1), čo potenciálne obmedzuje hospodársku súťaž. S cieľom riešiť tento problém po zdĺhavých diskusiách s Komisiou Nemecko v septembri 2016 oznámilo svoj zámer využiť službu virtuálneho lokálneho uvoľneného prístupu (VULA) v súvislosti so zavedením verejne financovanej infraštruktúry širokopásmového pripojenia (pozri **rámček 7**).

Rámček 7: Regulovanie vektorizácie prostredníctvom VULA v Nemecku

Produkt VULA si vyžaduje, aby prevádzkovateľ siete prenášal dáta konkurentov za podmienok podobných tým, ktoré by konkurenti mali pri fyzickom prístupe k medeným linkám. Tým sa ponecháva možnosť, aby konkurenti predkladali svojim zákazníkom svoje vlastné ponuky internetu s rôznymi vysokými rýchlosťami, aj keď vektorizáciu využíva prevádzkovateľ siete.

V septembri 2016 Nemecko oznámilo Komisii tri produkty VULA navrhované telekomunikačnými spoločnosťami pre ich príslušné projekty zavedenia širokopásmového pripojenia v rámci vnútroštátneho programu širokopásmového pripojenia. Komisia uverejnila rozhodnutie v auguste 2017, v ktorom zastáva názor, že zavedenie produktov VULA môže kompenzovať negatívne účinky vektorizácie pri verejne financovanej infraštruktúre širokopásmového pripojenia.

Riešenie VULA je však zložité a niektorí odborníci zastávajú názor, že VULA je krokom späť. Alternatívni operátori môžu využívať len služby ponúkané etablovaným prevádzkovateľom, pretože ich nové produkty nie sú podporované na úrovni služieb. V dôsledku toho sa alternatívni operátori často rozhodnú zaviesť optické siete po tom, ako si uvedomia, že vybudovanie svojej vlastnej infraštruktúry je komerčne rentabilnejšie (pozri tiež **bod 66**).

Rôzne faktory obmedzili napredovanie členských štátov smerom k splneniu cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia

49. Preskúmali sme plnenie plánov širokopásmového pripojenia v členských štátoch s cieľom určiť faktory, ktoré obmedzujú napredovanie členských štátov smerom k dosiahnutiu cieľom v oblasti širokopásmového pripojenia. Zamerali sme sa na financovanie vo vidieckych oblastiach, zavedené regulačné a konkurenčné prostredie a koordináciu medzi rôznymi programovými obdobiami a zdrojmi financovania.

Financovanie vo vidieckych a prímestských oblastiach sa v niektorých členských štátoch nerieši primerane

50. Posúdili sme, či členské štáty a EIB analyzovali potreby širokopásmového pripojenia v rôznych oblastiach (mestské, prímestské a vidiecke oblasti²⁶). Taktiež sme skontrolovali, či určili a vyčlenili príslušné zdroje financovania na riešenie každej oblasti v závislosti od jej charakteristík, zaručiac doplnkovosť a vyhýbajúc sa prekrývaniu.

51. Ako je vysvetlené v **bode 9**, suma požadovaná na dosiahnutie cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia do roku 2020 sa v roku 2013 odhadovala na 250 mld. EUR. EIB tiež odhadla, že polovica nákladov je vo vidieckych oblastiach, v ktorých žije 20 % obyvateľstva.

Preskúmané členské štáty

52. Súkromní prevádzkovatelia zabezpečujú väčšinu investícií do širokopásmového pripojenia. O zvyšku financovania – „medzere vo financovaní“ – sa rozhoduje na vnútroštátnej úrovni. Štyri preskúmané členské štáty (Maďarsko, Írsko, Taliansko a Poľsko) určili medzeru vo financovaní. Hoci všetky preskúmané členské štáty využili fondy EÚ, s výnimkou Poľska a Maďarska väčšina verejnej podpory na širokopásmové pripojenie pochádzala zo štátnych rozpočtov²⁷. Tri z piatich preskúmaných členských štátov určili oblasti s nedostatočnou širokopásmovou rýchlosťou a vyčlenili financovanie z EŠIF a verejné financovanie.

53. Zistili sme, že z členských štátov, ktoré určili medzeru vo financovaní, len Maďarsko a Taliansko vyčlenili dostatočné zdroje na pokrytie všetkých domácností rýchlym širokopásmovým pripojením. Maďarské orgány zmapovali širokopásmové pripojenie v rokoch 2014 – 2015 a stanovili, že je potrebné pokryť 883 000 priestorov. Súkromní prevádzkovatelia sa zaviazali pokryť 384 000 priestorov, takže pre verejnú pomoc zostalo 500 000 priestorov. Orgány vypracovali niekoľko výziev na prekladanie návrhov a vyčlenili

²⁶ Mestské oblasti sú oblasti s viac než 500 obyvateľmi na km²; prímestské oblasti majú 100 – 500 obyvateľov na km²; vidiecke oblasti sú oblasti s menej než 100 obyvateľmi na km².

²⁷ 53 % v Taliansku, 73 % v Írsku a viac než 90 % v Nemecku.

164 mil. Eur z EFRR a 29 mil. EUR zo štátneho rozpočtu na dotovanie prevádzkovateľov prostredníctvom modelu financovania medzery s celkovou výškou dotácie 193 mil. EUR na celú investíciu vrátane súkromného financovania vo výške 240 mil. EUR.

54. Talianske orgány vykonali mapovanie v rokoch 2016 a 2017 a viazali 3 mld. EUR na financovanie širokopásmového pripojenia v oblastiach, ktoré nie sú komerčne rentabilné. Orgány rozhodli využiť model priamej investície (rámček 6) na zavedenie veľkoobchodnej otvorenej siete. V čase konania auditu nebolo vyčlenenie verejných zdrojov ešte dokončené, ale odhadovalo sa na 1,4 mld. EUR z EFRR a EPFRV (vrátane vnútroštátneho spolufinancovania) a 1,6 mld. EUR z iných vnútroštátnych zdrojov.

55. V Írsku sa procesom mapovania, ktorý začal v roku 2013, definovala oblasť pomoci, na ktorú sa má vzťahovať národný plán širokopásmového pripojenia, pôvodne 757 000 priestorov. Mapovanie bolo dokončené v apríli 2017 s 540 000 priestormi v oblasti verejnej pomoci, pretože etablovaný prevádzkovateľ rozhodol pokryť 300 000 priestorov a pretože boli pridané nové priestory. Suma vyčlenená írskou vládou na zavedenie širokopásmového pripojenia bola 275 mil. EUR na roky 2016 až 2021, vrátane 75 mil. EUR z EFRR. Hoci proces verejnej súťaže nebol v čase konania auditu dokončený, je vysoko nepravdepodobné, aby táto suma stačila na preklopenie medzery vo financovaní. Okrem toho, od septembra 2017 do januára 2018 sa dvaja z troch zostávajúcich uchádzačov rozhodli stiahnuť z procesu. Len s jedným uchádzačom v procese verejnej súťaže zostával dosah na náklady a harmonogram zavedenia širokopásmového pripojenia v marci 2018 nejasný.

56. V Nemecku orgány neurčili celkové náklady na pokrytie všetkých domácností s rýchlosťou 30 Mbps, a preto na centrálnej úrovni neriešili investičnú medzeru²⁸. Nemecká vláda vyčlenila viac než 4 mld. EUR prostredníctvom federálneho programu širokopásmového pripojenia na obdobie rokov 2014 až 2017 na financovanie projektov širokopásmového pripojenia samospráv. 16 „Länder“ (spolkových štátov) a federálna investičná banka²⁹ majú

²⁸ Konzultačná firma odhadla náklady na zavedenie optického vlákna na 45 mld. EUR, ak sa využijú synergie s už existujúcimi infraštruktúrami. WIK- Studie Treiber für den Ausbau hochbitratiger Infrastruktur, s. 8.

²⁹ Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).

svoje vlastné programy financovania³⁰. Okrem toho fondy EÚ na širokopásmové pripojenie dosahujú výšku 362 mil. EUR: 225 mil. EUR z EPFRV a 137 mil. EUR z EFRR. A napokon, EIB poskytla 2,2 mld. EUR prostredníctvom šiestich úverov od roku 2014. Bez analýzy medzery vo financovaní nemeckými orgánmi však nie je jasné, či táto miera verejnej podpory bude stačiť na dosiahnutie 100 % pokrytia s rýchlosťou 30 Mbps.

57. V Poľsku sa v národnom pláne širokopásmového pripojenia, uverejnenom v januári 2014, odhadovalo, že bolo potrebné pokryť 5,7 milióna domácností rýchlym širokopásmovým pripojením s celkovými nákladmi 4,3 mld. EUR. Súkromní prevádzkovatelia by pokryli 3,1 milióna domácností v komerčne rentabilných oblastiach pri nákladoch 2 až 3 mld. EUR. Finančné prostriedky z EFRR sprístupnené pre OP Digitálne Poľsko sa v národnom pláne širokopásmového pripojenia odhadujú od 1,3 do 2,2 mld. EUR. V čase konania auditu však dva z vnútroštátnych nástrojov financovania uvedených v národnom pláne širokopásmového pripojenia³¹ neboli zavedené a potenciálne nové zdroje financovania rozvoja širokopásmového pripojenia neboli určené. V januári 2018 boli usporiadané tri výzvy v rámci OP Digitálne Poľsko a bol zavedený finančný nástroj. Zistili sme, že vzhľadom na to, že je už väčšina finančných prostriedkov z EFRR viazaných, odhadovaných 1,3 milióna domácností – medzi nimi aj domácnosti, ktoré je najťažšie pripojiť – môže zostať nepripojených, pokiaľ sa nenájdu dodatočné zdroje financovania.

Financovanie zo strany EIB

58. Stratégia EIB zohľadňuje tri ciele Digitálnej agendy pre Európu v oblasti širokopásmového pripojenia v jej prevádzkových plánoch na roky 2014 – 2016 a 2017 – 2019. Na financovanie širokopásmovej infraštruktúry môže EIB využiť celý rad úverov a finančných nástrojov v závislosti od veľkosti projektu a miery rizika. Cieľom Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI) je financovať rizikovejšie, stredné až veľké projekty (15 – 50 mil. EUR resp. nad 50 mil. EUR). Investičný fond pre širokopásmové pripojenie v rámci NPE (CEBF), ktorý

³⁰ Napríklad Bavorsko vyčlenilo na širokopásmové pripojenie 1,5 mld. EUR.

³¹ Finančné prostriedky z „poľských investícií“ a otvorené dôchodkové fondy vo výške 1,75 až 2,5 mld. EUR (7 – 10 mld. PLN).

koncom decembra 2017 ešte nebol v prevádzke, je navrhnutý najmä na financovanie menších projektov do výšky 30 mil. EUR.

59. V rokoch 2015 až 2017 EIB poskytla 2,0 mld. EUR z EFSI na financovanie projektov širokopásmového pripojenia. Preskúmali sme projekt financovaný z EFSI, ktorý predstavoval asi štvrtinu tejto sumy – úver z EFSI bol vo výške 500 mil. EUR, pri celkových projektových nákladoch 1,8 mld. EUR. Cieľom projektu bolo zvýšiť širokopásmové pokrytie využitím optiky.

60. Zistili sme tri veľké nedostatky v súvislosti s týmto projektom. Po prvé, projekt sa nezameral na oblasti s nedostatočnými službami, ale na zvýšenie vysokorýchlostného širokopásmového pokrytia hlavne v oblastiach, ktoré už sú komerčne rentabilné, napríklad v mestách. Po druhé, nenašli sme dôkazy, že EFSI bol najlepším nástrojom financovania. Tento projekt skutočne mohol byť financovaný úverom EIB pre jeho veľkosť a oblasti zavedenia širokopásmového pripojenia. Po tretie, na niektoré oblasti projekt už dostal granty vo výške takmer 400 mil. EUR z EFRR, čím sa znížilo riziko pre EIB.

61. Plánovaná veľkosť CEBF je približne 500 mil. EUR: 100 mil. EUR poskytnutých Komisiou prostredníctvom CEF³², 140 mil. EUR od EIB (vlastné zdroje a EFSI), 150 mil. EUR od iných medzinárodných finančných inštitúcií a vnútroštátnych podporných bánk³³ a cieľ minimálne 100 mil. EUR od súkromných investorov. V čase konania auditu sa začiatok prevádzky CEBF plánoval na začiatok roka 2018. CEBF je navrhnutý na financovanie menších, vysoko rizikových projektov širokopásmového pripojenia v oblastiach s nedostatočnými službami prostredníctvom kapitálu a kvázi kapitálu. Menšie projekty možno spájať, aby sa dosiahla kritická veľkosť a mohli sa uchádzať o podporu z CEBF.

62. Cieľom CEBF je investovať približne do 7 až 12 projektov širokopásmového pripojenia každoročne v rokoch 2017 až 2021 v 20 krajinách. Mal by podporiť zavedenie širokopásmového pripojenia do ďalších 3 až 6 miliónov domácností. CEBF je navrhnutý na doplnenie iných nástrojov financovania dostupných od EIB so zameraním na menšie projekty. Cieľová veľkosť CEBF vo výške približne 500 mil. EUR však znamená, že môže len

³² Týchto 100 mil. EUR je vyčlenených zo 156 mil. EUR na finančný nástroj NPE.

³³ Napríklad KfW Bankengruppe, Cassa Depositi e Prestiti a Caisse des dépôts et consignations.

v obmedzenej miere prispieť na investičné potreby v oblastiach s nízkym širokopásmovým pokrytím.

Právne a konkurenčné prostredie predstavuje problémy v niektorých členských štátoch

63. Preskúmali sme, či členské štáty vytvorili primerané právne a regulačné prostredie navrhnuté s cieľom podnecovať konkurenciu v službách širokopásmového pripojenia v súlade s právnymi predpismi EÚ. Analyzovali sme teda každý preskúmaný členský štát na základe:

- odporúčania Komisie o regulovanom prístupe k prístupovým sieťam novej generácie³⁴,
- smernice o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb³⁵ a
- odporúčania Komisie o dôsledných nediskriminačných povinnostiach a metodikách výpočtu nákladov na podporu hospodárskej súťaže a zlepšenie investičného prostredia širokopásmového pripojenia³⁶.

64. Zistili sme, že Maďarsko, Taliansko a Poľsko majú primerané regulačné a konkurenčné prostredie v oblasti širokopásmového pripojenia. V prípade Írska a Nemecka sme zistili nedostatky, ktoré vedú k problémom so súťažou.

65. V Írsku ComReg, národný regulačný orgán (NRO), zaznamenal v roku 2015 a 2016 viacero sťažností od operátorov, ktoré sa týkali prístupu k sieti a jeho cene od roku 2010. Proces analyzovania sťažností bol zdĺhavý a v niektorých prípadoch viedol k žalobám (ktorých výsledky neboli známe v čase konania auditu), pretože etablovaný prevádzkovateľ nedodrжал rozhodnutie alebo nápravné opatrenie. Schopnosť Írska presadzovať jeho regulačné

³⁴ Odporúčanie Komisie 2010/572/EÚ.

³⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach používateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 51).

³⁶ Odporúčanie Komisie 2013/466/EÚ.

rozhodnutia a nápravné opatrenia bola preto obmedzená. Poznávame, že ComReg sa snaží o zväčšenie svojich právomocí.

66. V Nemecku sme zistili tri nedostatky ovplyvňujúce konkurenčné prostredie:

- napriek zákonnej povinnosti, ktorá existovala viac než štyri roky, umožniť jednoduchú zmenu operátora, počet sťažností, ktoré dostal NRO, poukazuje na to, že zmena poskytovateľa širokopásmového pripojenia je pre zákazníkov naďalej problematická, pretože je zdĺhavá a často spôsobuje ťažkosti.
- Nezávislý test, vykonaný v roku 2015 a 2016, poukázal na to, že len 12 % užívateľov malo maximálnu rýchlosť prenosu dát, ktorá bola uvedená v ich zmluve³⁷.
- Alternatívni operátori sa sťažovali na typ služieb, ktoré môžu poskytovať prostredníctvom VULA a metódy regulácie technológie vektorizácie (**body 47 až 48**). V dôsledku toho sa niektorí operátori rozhodli vybudovať svoju vlastnú optickú sieť.

Štátna pomoc na investície do širokopásmového pripojenia

67. Verejné investície členských štátov do širokopásmového pripojenia, podobne ako iné formy investícií, podliehajú pravidlám štátnej pomoci, ktoré sú vypracované tak, aby obmedzovali akékoľvek narušenie konkurencie podporou od verejného sektora³⁸.

Usmernenia k štátnej pomoci v oblasti širokopásmového pripojenia boli prijaté v roku 2009 a revidované v januári 2013. Stanovuje sa v nich rozsah možnej štátnej pomoci na širokopásmové pripojenie v súvislosti s rýchlosťou 30 Mbps definovaním rôznych oblastí, ako čiernych, sivých či bielych, v závislosti od miery súťaže na poskytnutie pokrytia³⁹. Biele

³⁷ Cieľom nariadenia o transparentnosti z júna 2017 je riešiť tento problém, pretože operátori pevných aj mobilných liniek budú okrem iného povinní poskytovať viac informácií o rýchlosti prenosu dát.

³⁸ Články 26 a 107 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

³⁹ V *bielych* oblastiach nie je v súčasnosti žiadny operátor služieb prístupu k širokopásmovému pripojeniu a žiadny takýto operátor sa neočakáva v nasledujúcich troch rokoch. V *sivých* oblastiach je už aktívny jeden (infraštruktúrny) poskytovateľ, avšak nie je pravdepodobné, že sa vybuduje ďalšia sieť do troch rokov. V *čiernych* oblastiach sú alebo v ďalších troch rokoch budú aspoň dve základné siete širokopásmového pripojenia rôznych operátorov.

oblasti sú v zásade oprávnené na štátnu pomoc. V sivých oblastiach Komisia musí vykonať podrobnejšiu analýzu, aby overila, či je štátna pomoc potrebná. V čiernych oblastiach sa služby širokopásmového pripojenia poskytujú za súťažných podmienok a štátna pomoc je povolená len za istých podmienok vrátane toho, či dochádza ku „skokovej zmene“ v poskytovaní služby.

68. Komisia zastáva názor, že hoci sa v týchto usmerneniach konkrétne odkazuje na Digitálnu agendu, v ktorej sa uvádza konkrétne 30 Mbps, sú relevantné aj pre rýchlosť 100 Mbps a ciele gigabitovej spoločnosti. Niektoré členské štáty si však vykladajú usmernenia k pravidlám štátnej pomoci odlišne: zastávajú názor, že verejné financovanie je zakázané, keď sa pomocou zvýši rýchlosť nad 30 Mbps v čiernych a sivých oblastiach. Tento odlišný výklad viedol k tomu, že si členské štáty zvolili nevyužívať verejné investície na podporu operátorov v čiernych a sivých oblastiach.

Vytlačenie verejných investícií

69. V súčasnosti neexistuje zákonná povinnosť, aby operátori realizovali svoje plány zavedenia vypracované v procese mapovania. Operátor sa môže rozhodnúť nezaviesť širokopásmové pripojenie v oblasti, v ktorej predtým plánoval investovať. Naopak, operátor sa tiež môže rozhodnúť zaviesť širokopásmové pripojenie v oblasti, v ktorej predtým neplánoval investovať, čím môže potenciálne vytlačiť verejné investície (pozri **rámček 8**). Oba prípady vedú k oneskoreniu pokrytia širokopásmovým pripojením v oblastiach, kde zlyháva trh.

Rámček 8 – Vytlačenie verejnej infraštruktúry súkromnými investíciami v oblastiach s nedostatočnými službami

Po dokončení identifikovania oblastí, v ktorých zlyháva trh, sa niektoré členské štáty pokúsili zabezpečiť súkromné financovanie v komerčne rentabilných oblastiach prostredníctvom dohôd s operátormi. Výsledky procesu mapovania však nie sú vo všetkých členských štátoch záväzné a verejné konzultovanie o bielych a sivých oblastiach je časovo veľmi náročné. V Nemecku sa etablovaný prevádzkovateľ rozhodol investovať v oblastiach, ktoré boli predtým kategorizované ako „oblasti, v ktorých zlyháva trh“ po tom, ako sa naplánovala alebo začala verejná investícia. Etablovaný prevádzkovateľ sa rozhodol pripojiť najziskovejšie priestory – čo je príklad „vyberania

hroziatok z koláča“. V dôsledku toho zostalo na verejne financovaný projekt pripojiť najnáročnejšie a najnákladnejšie priestory, čím sa zvýšili náklady verejnej podpory.

Niektoré členské štáty zlepšili proces koordinácie investícií do širokopásmového pripojenia, zistili sme však nedostatočnú koordináciu medzi programovými obdobiami v jednom preskúmanom členskom štáte

70. Skontrolovali sme, či členské štáty riadili a kontrolovali projekty širokopásmového pripojenia na správnej úrovni a či zabezpečili úspory z rozsahu ako aj primerané technické a administratívne kapacity. Taktiež sme overili, či členské štáty koordinovali svoje opatrenia medzi programovými obdobiami, aby čo najlepšie prispeli k stratégii členských štátov.

Koordinácia procesu investícií do širokopásmového pripojenia

71. V troch preskúmaných členských štátoch, Írsku, Taliansku a Maďarsku, sme zistili, že koordináciou na primeranej úrovni sa podporilo zavedenie širokopásmového pripojenia a zabezpečili sa úspory z rozsahu. Napríklad v Írsku nad vykonávaním národného plánu širokopásmového pripojenia dohliada ministerstvo komunikácií, klimatických opatrení a životného prostredia. Ministerstvo zabezpečuje, aby sa stratégia v oblasti širokopásmového pripojenia vykonávala s verejnými dotáciami (EFRR a štátny rozpočet), a riadi príslušný proces verejnej súťaže na vnútroštátnej úrovni.

72. V Taliansku v programovom období 2007 – 2013 neboli v počiatočných rokoch zdroje financovania širokopásmového pripojenia koordinované medzi EFRR, EPFRV a vnútroštátnymi fondmi. V programovom období 2014 – 2020 je vykonávanie národného plánu širokopásmového pripojenia zodpovednosťou jediného subjektu, Infratel, spoločnosti v úplnom vlastníctve ministerstva hospodárskeho rozvoja. Infratel je poverená vykonávaním a monitorovaním národného plánu širokopásmového pripojenia vrátane riadenia procesu verejnej súťaže. Infratel tiež koordinuje vnútroštátne a regionálne zdroje financovania a zdroje z EFRR a EPFRV. Rôzne zdroje finančnej podpory tak prispievajú koordinovaným spôsobom k dosiahnutiu cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia.

73. V Maďarsku vláda vydala národný plán širokopásmového pripojenia v roku 2014 (Národná infokomunikačná stratégia) a program superrýchleho internetu (SZIP) bol spustený

v roku 2015 na zabezpečenie zavedenia rýchleho širokopásmového pripojenia. Zavedenie infraštruktúry širokopásmového pripojenia, financovanie z EFRR a vnútroštátne financovanie sú riadené v programovom období 2014 – 2020 centrálne.

74. V Poľsku sme zistili, že sa koordinácia zdrojov financovania zlepšila. EFRR sa využíval spolu s vnútroštátnym financovaním v programovom období 2007 – 2013. Hoci boli hranice medzi vnútroštátnymi a regionálnymi OP jasne stanovené, došlo k oneskoreniam v oznamovaní systémov pomoci na chrbticovú infraštruktúru v každom regionálnom OP, čo zas viedlo k oneskoreniu v pripojení koncových užívateľov. V rokoch 2014 – 2020 sme nezistili problémy s prekrývaním, pretože sa podpora sprostredkúva v rámci jediného OP EFRR.

75. V Nemecku sme zistili nedostatočnú koordináciu pri využívaní rôznych zdrojov financovania. Zodpovednosť za zavedenie širokopásmového pripojenia je na regionálnej (Länder) a miestnej úrovni, zatiaľ čo finančná podpora je na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, čo vedie k roztrieštenej infraštruktúre širokopásmového pripojenia. Okrem fondov EÚ sprístupnených prostredníctvom dvoch programov EPFRV a ôsmich programov EFRR a federálneho financovania z národného plánu digitálnej agendy na roky 2014 – 2017 má 16 spolkových republík a federálna investičná banka⁴⁰ svoje vlastné programy financovania (**bod 56**). Do konca decembra 2017 neboli dokončené nijaké projekty, hoci boli vyčlenené viac než 3 mld. EUR regionálnym vládam.

Koordinácia v rámci programových období v Poľsku

76. V Poľsku sme zistili, že orgány nezabezpečili koordinované využívanie fondov v predchádzajúcom a súčasnom programovom období.

77. V programovom období 2007 – 2013 bolo použitých 240 mil. EUR z fondov EÚ na vybudovanie infraštruktúry širokopásmového pripojenia v oblastiach s nedostatočnými službami v piatich rôznych regiónoch vo východnom Poľsku, pričom celkové náklady na projekty dosiahli 347 mil. EUR. Projekty boli považované za veľké projekty a boli

⁴⁰ Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).

schválené priamo Komisiou. Taktiež sa na ne vzťahovalo rozhodnutie Komisie o štátnej pomoci. Štátne a regionálne orgány očakávali, že pripojenie konečných užívateľov zrealizujú priamo súkromní operátori, alebo že súkromní operátori budú podporení financovaním z OP Digitálne Poľsko v programovom období 2014 – 2020.

78. Výzvy na predkladanie návrhov v rámci OP Digitálne Poľsko však neposkytovali stimuly, aby sa uchádzači pripojili ku chrbticovej infraštruktúre financovanej v období 2007 – 2013. V čase konania auditu v júni 2017 sa používalo menej než 1 % kapacity chrbticovej infraštruktúry. Neboli nám predložené dôkazy o účinnom opatrení, ktoré by Poľsko prijalo na riešenie tejto situácie nedostatočného využívania.

ZÁVER A ODPORÚČANIA

79. Dospeli sme k záveru, že napriek pokroku nebudú splnené všetky ciele v oblasti širokopásmového pripojenia do roku 2020. Všetky členské štáty dosiahli cieľ základného širokopásmového pokrytia do roku 2016. Dva z piatich kontrolovaných členských štátov možno dosiahnu cieľ pokrytia s rýchlosťou 30 Mbps do roku 2020, ale vidiecke oblasti zostávajú problémom vo väčšine členských štátov. A napokon, hoci ani jeden z preskúmaných členských štátov pravdepodobne nedosiahne cieľ pripojenia účastníkov do roku 2020, tri z preskúmaných členských štátov môžu byť na základe ich súčasných plánov v dobrej pozícii dosiahnuť ciele do roku 2025. Členské štáty pozitívne zhodnotili podporu poskytnutú Komisiou, ale monitorovanie generálnymi riaditeľstvami nie je koordinované (**body 16 až 34**).

80. Hoci všetky členské štáty vypracovali stratégie v oblasti širokopásmového pripojenia, niektoré z nich boli uverejnené až po termíne v roku 2012 a v stratégiách členských štátov, ktoré sme preskúmali, boli nedostatky. Stratégie neboli vždy jednotné s cieľmi stratégie Európa 2020: hoci boli niektoré stanovené ciele ambicióznejšie než ciele v stratégii Európa 2020, ani jeden z preskúmaných členských štátov nezačlenil do svojej stratégie vnútroštátny cieľ týkajúci sa cieľa 3, aby 50% domácností malo pripojenie na ultrarýchle širokopásmové služby (**body 36 až 40**). Na základe dohody o *ex ante* kondicionalitách stanovených pre EŠIF na roky 2014 – 2020 sú členské štáty povinné mať vnútroštátne alebo regionálne plány s podrobnosťami o plánovaných investíciách. Komisia posúdila, že všetky preskúmané členské štáty splnili tieto podmienky, ale my sme našli príklad, keď chýbal kľúčový prvok:

Nemecko nevypracovalo údaje dostatočnej kvality, aby vytvorilo základ pre ucelený investičný plán, hoci sa kvalita údajov z mapovania v posledných rokoch zlepšila (**bod 41**).

81. Rozhodnutia členských štátov o investíciách do širokopásmového pripojenia sú ovplyvnené ich existujúcou staršou infraštruktúrou. Na rozdiel od Poľska a Maďarska, staršie telefónne systémy znamenajú, že Taliansko, Írsko a Nemecko majú dobre rozvinutú medenú infraštruktúru. Taliansko a Írsko navrhli svoje investície tak, aby podporili prechod uchádzačov z medenej infraštruktúry na optické vlákno, ktoré dokáže prenášať dáta oveľa vyššou rýchlosťou. Naopak Nemecko v značnej miere využíva technológiu „vektorizácie“. Vďaka ktorej sa zvyšuje rýchlosť cez meď, ale neponúka budúcu rýchlosť optiky a tiež potenciálne obmedzuje rozsah konkurencie (**body 45 až 48**).

82. Rôzne faktory prostredia obmedzili napredovanie členských štátov smerom k splneniu cieľov v oblasti širokopásmového pripojenia. Týkali sa financovania, konkurenčného a právneho prostredia.

83. Pokiaľ ide o financovanie, z preskúmaných členských štátov len Nemecko neurčilo finančnú podporu potrebnú od verejného sektora, „medzeru vo financovaní“. Hoci Nemecko sprístupnilo viac než 8 mld. EUR z rôznych zdrojov, nie je jasné, či to bude stačiť. Z ďalších štyroch členských štátov len Maďarsko a Taliansko vyčlenili dostatočné verejné zdroje na dosiahnutie cieľa 2, rýchleho širokopásmového pripojenia všetkých domácností. Napríklad v Poľsku dva z finančných nástrojov uvedených v jeho národnom pláne neboli zavedené a potenciálne nové zdroje financovania neboli určené (**body 52 až 57**).

84. EIB má celý rad úverov a finančných nástrojov v závislosti od veľkosti projektu a miery rizika. Európsky fond pre strategické investície (EFSI) je navrhnutý na financovanie rizikovejších, väčších projektov. Preskúmali sme úver vo výške 500 mil. EUR poskytnutý EIB z tohto fondu na projekt širokopásmového pripojenia. Tento projekt sa nezamerá na zavedenie širokého pásma v bielych a sivých oblastiach a využil už podporu z EFRR vo výške takmer 400 mil. EUR. Úver preto nebol v súlade s cieľom financovať rizikovejšie projekty širokopásmového pripojenia (**body 58 až 60**).

85. Právne a konkurenčné prostredie v Maďarsku, Taliansku a Poľsku bolo primerané. V Írsku obmedzenia týkajúce sa právomoci vnútroštátneho regulačného orgánu presadzovať svoje

rozhodnutia môžu znížiť mieru účinnej súťaže, zatiaľ čo konkurenčné prostredie v Nemecku bolo ovplyvnené celým radom problémov. Nemecko bolo ovplyvnené aj skutočnosťou, že operátori neboli zákonom viazaní dodržať svoje predchádzajúce záväzky ohľadom investičných plánov, čo potenciálne viedlo k ďalším obmedzeniam v poskytovaní služieb širokopásmového pripojenia v oblastiach s obmedzenou konkurenciou. V roku 2013 Komisia aktualizovala svoje usmernenia k štátnej pomoci v oblasti širokopásmového pripojenia. Zistili sme však, že niektoré členské štáty vykladajú tieto usmernenia takým spôsobom, ktorý môže obmedziť verejné financovanie, ktoré poskytujú na širokopásmové pripojenie v oblastiach, v ktorých už je pokrytie rýchlosťou 30 Mbps (**body 63 až 69**).

86. Vzhľadom na celý rad rôznych zdrojov financovania, ktoré majú členské štáty k dispozícii, a dlhé príslušné obdobia, je účinná koordinácia kľúčom k úspešnej investícii do širokopásmového pripojenia. V Írsku, Taliansku a Maďarsku sme zistili, že koordináciu na primeranej úrovni sa podporilo poskytovanie širokopásmového pripojenia a zabezpečili sa úspory z rozsahu. Nebolo tomu tak v Nemecku. A napokon, Poľsko vynaložilo približne 240 mil. EUR v programovom období 2007 – 2013 na infraštruktúru širokopásmového pripojenia na východe krajiny. Nebol však stimul, aby operátori následne využívali túto infraštruktúru. V čase konania auditu v júni 2017 sa využívalo menej než 1 % infraštruktúry, pričom sme nenašli dôkazy, že by poľské orgány riešili tento problém (**body 76 až 78**).

87. Naše odporúčania sú zoskupené v troch oblastiach: strategické plánovanie, regulačné prostredie a podpora konkurencie.

Strategické plánovanie

1) Komisia by mala od všetkých členských štátov požadovať, aby na základe súčasného napredovania k dosiahnutiu troch cieľov stratégie Európa 2020 poukázali na tie oblasti, v ktorých ciele nemusia byť dosiahnuté do roku 2020 vrátane možných nápravných opatrení.

Plánovaný dátum vykonania: september 2018.

2) Všetky členské štáty by mali v rámci príprav na programové obdobie po roku 2020 vypracovať revidované plány, v ktorých uvedú, ako plánujú splniť príslušné všeobecné ciele

v oblasti širokopásmového pripojenia po roku 2020 [či už ciele gigabitovej spoločnosti do roku 2025 alebo iné.

Plánovaný dátum vykonania: december 2019.

3) Komisia by mala na programové obdobie po roku 2020 vypracovať spoločné, jednotné ukazovatele výstupov a výsledkov, ktoré sa použijú v operačných programoch členských štátov, čo umožní sledovať napredovanie oproti príslušným cieľom na vysokej úrovni zohľadniac potrebu obmedziť počet ukazovateľov.

Plánovaný dátum vykonania: december 2019.

Regulačné prostredie

4) Všetky členské štáty by mali preskúmať mandát svojich vnútroštátnych regulačných orgánov v súlade s revidovaným regulačným rámcom EÚ pre telekomunikácie s cieľom zabezpečiť, aby mohli stanoviť prevádzkovateľom odporúčania a nápravné opatrenia (vrátane sankcií za neplnenie).

Plánovaný dátum vykonania: december 2019.

5) Komisia by mala členským štátom objasniť uplatňovanie usmernení k štátnej pomoci, pokiaľ ide o ciele týkajúce sa rýchlosti pripojenia 100 Mbps a gigabitovej spoločnosti.

Plánovaný dátum vykonania: december 2018.

Podpora súťaže prostredníctvom financovania

6) Komisia by mala podporovať členské štáty, aby poskytovali podnety na zavedenie veľkoobchodných otvorených sietí v bielych a sivých oblastiach prostredníctvom vypracovania primeraného právneho rámca, pokynov a usmernení. Tento typ sietí by mal podporiť primerané konkurenčné prostredie, čo povedie k lepšiemu poskytovaniu služieb pre užívateľov.

Plánovaný dátum vykonania: do júna 2020.

Komisia by mala šíriť osvedčené postupy, vydávať pokyny a usmernenia, aby orgány členských štátov podporovali sústreďovanie menších projektov, aj je to vhodné, s cieľom dosiahnuť úspory z rozsahu. Tým by mali byť projekty komerčne rentabilnejšie, čo by malo uľahčiť prístup k financovaniu.

Plánovaný dátum vykonania: december 2018.

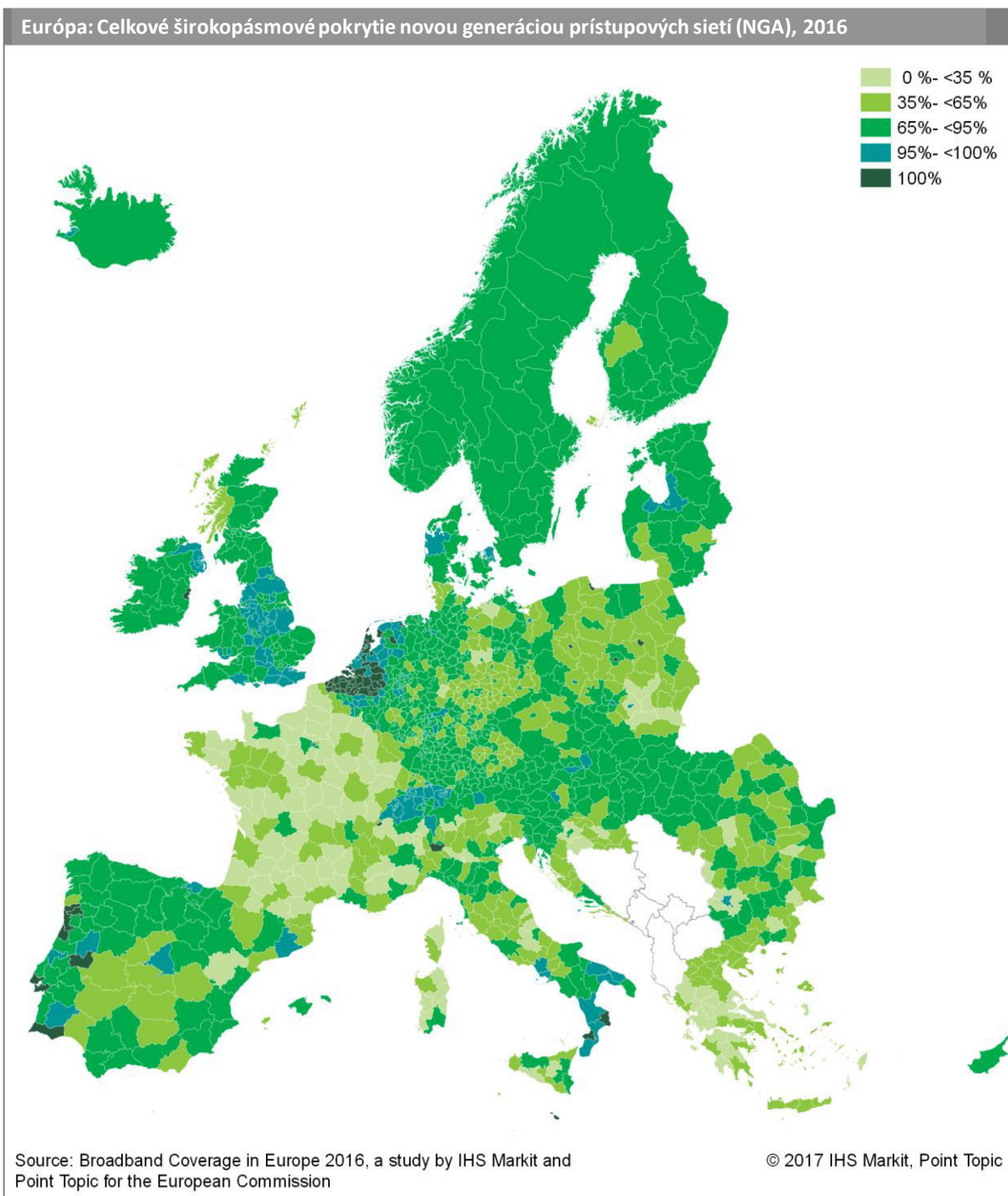
8) EIB by mala zamerať svoju podporu z EFSI a Investičného fondu pre širokopásmové pripojenie v rámci NPE na malé a stredné projekty v oblastiach, v ktorých je podpora verejného sektora najpotrebnejšia, v súlade s cieľom podporovať rizikovejšie projekty. Okrem toho by ukazovatele výstupov a výsledkov pri ukončení projektov mali zahŕňať, ak je to relevantné, počet pokrytých a pripojených priestorov v bielych a sivých oblastiach a uvedenie dosiahnuteľných rýchlostí širokopásmového pripojenia.

Plánovaný dátum vykonania: december 2018.

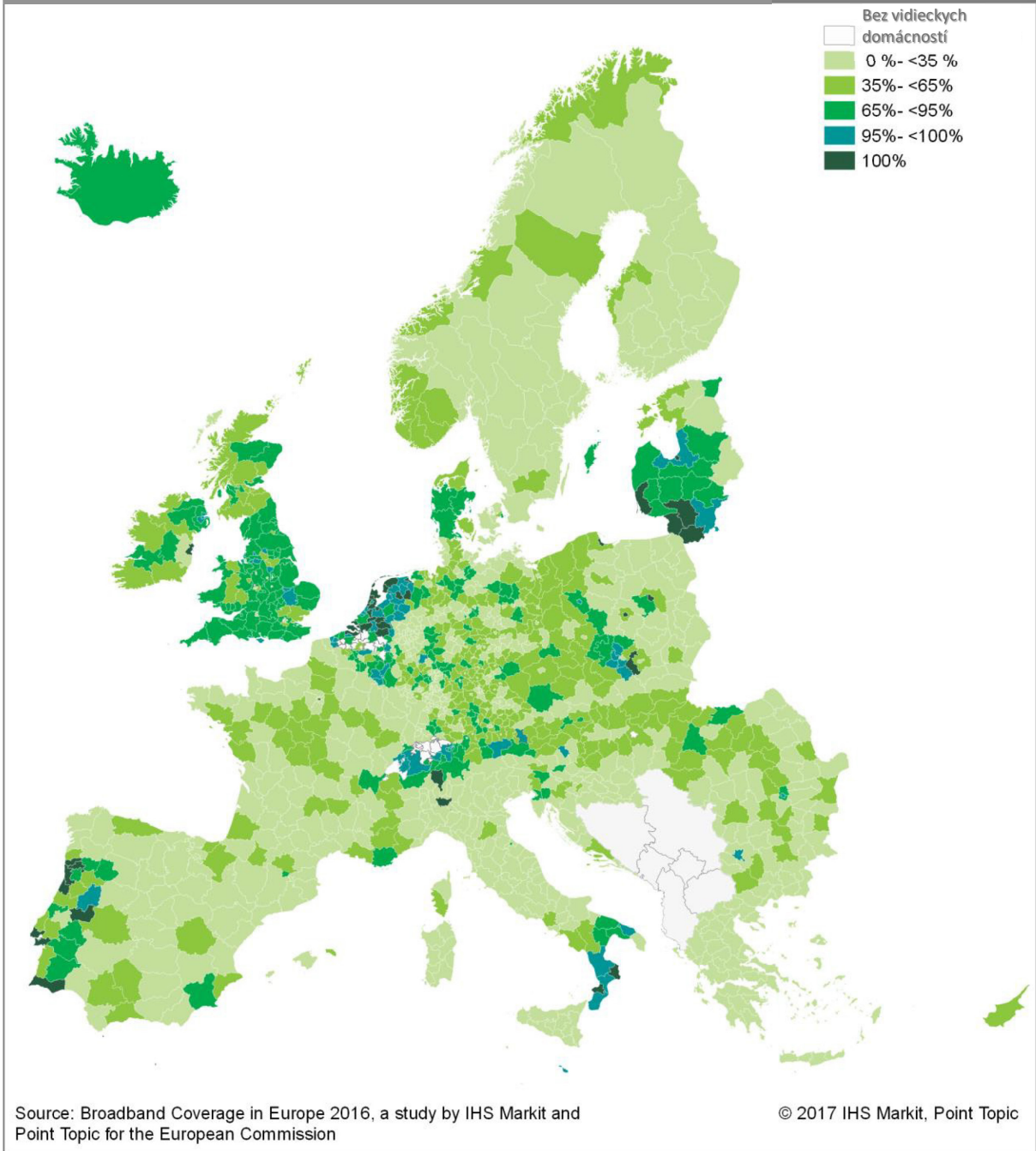
Túto správu prijala komora II, ktorej predsedá Iliana IVANOVA, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 21. marca 2018.

Za Dvor audítorov

Klaus-Heiner LEHNE
predseda

MAPY POKRYTIA EURÓPY S 30 MBPS PRIPOJENÍM

Európa: Celkové širokopásmové pokrytie vidieckych oblastí NGA, 2016

ODPOVEDE KOMISIE NA OSOBITNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV
„ŠIROKOPÁSMOVÉ PRIPOJENIE V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH EÚ: NAPRIEK
POKROKU NEBUDÚ VŠETKY CIELE STRATÉGIE EURÓPA 2020 SPLNENÉ“

ZHRNUTIE

VI. Pri monitorovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov sa do veľkej miery zohľadňujú ciele stanovené pre internetové pripojenie v Digitálnej agende pre Európu do roku 2020, ale ako sa opisuje v bode 33, nebolo možné osobitne vyčíslieť, aký má toto monitorovanie vplyv na zavádzanie rýchlych a ultrarýchlych sietí.

VIII. Komisia konštatuje, že podpora Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“) nemá byť zameraná na oblasti, kde je najviac potrebná intervencia verejného sektora v podobe grantov.

EIB konštatuje, že nariadením o Európskom fonde pre strategické investície (ďalej len „EFSI“) sa vyžaduje, aby boli projekty EFSI ekonomicky životaschopné, čo znamená, že jeho cieľom nie je riešiť výlučne tie oblasti, kde dochádza k významnému zlyhávaniu trhu.

IX.

Prvá zarážka: Pozri odpoveď Komisie na odporúčanie 2.

Druhá zarážka: Pozri odpovede Komisie na odporúčania 5, 6 a 7.

Tretia zarážka: Pozri odpovede EIB a Komisie na odporúčanie 8.

ÚVOD

2. Zatiaľ sa stanovili ambicióznejšie ciele na rok 2025 v oznámení Komisie s názvom „Smerom k európskej gigabitovej spoločnosti“ a do legislatívneho návrhu Komisie na európsky kódex elektronickej komunikácie bola zahrnutá koncepcia siete s veľmi vysokou kapacitou.

4. Päť druhov infraštruktúry, ktoré uvádza Európsky dvor audítorov, poskytuje rôzne úrovne širokopásmového pripojenia. V súčasnom štádiu vývoja na trhu a technického vývoja sa za technológie, ktoré sú schopné poskytnúť rýchle širokopásmové pripojenie nad 30 Mbps, považujú len tieto technológie uvedené v tabuľke 1: i) optické prístupové siete (FTTx); ii) moderné zdokonalené káblové siete; a iii) určité moderné bezdrôtové prístupové siete, ktoré sú schopné jednotlivým účastníkom služby poskytnúť spoľahlivé vysokorýchlostné pripojenie.

7. Komisia pripomína, že ciele určené v oznámení s názvom „Digitálna agenda pre Európu“ nie sú pre členské štáty právne záväzné. Komisia členské štáty vyzvala, aby pri vypracovávaní vlastných vnútroštátnych alebo regionálnych plánov v oblasti širokopásmového pripojenia tieto ambiciózne ciele prijali.

POZNÁMKY

28. Komisia začala realizovať trojročný projekt, ktorého cieľom je vývoj platformy na zhromažďovanie existujúcich údajov o mapovaní pokrytia širokopásmovým pripojením a kvalite služieb a skúsenostiach z národných regulačných orgánov, ministerstiev a príslušných medzinárodných platforiem (<https://www.broadbandmapping.eu/>).

Cieľom je uviesť do prevádzky platformu v roku 2018, keď sa budú údaje zobrazovať v rôznych vrstvách z dôvodu neexistencie spoločných metodík v rámci Európy. Súbežne pracovná skupina pre neutralitu siete orgánu BEREC vypracovala metodiku na posudzovanie neutrality siete umožňujúcu meranie kvality služby a skúseností a v súčasnosti práve vyvíja nástroj na testovanie metodiky (2018 – 2019), ktorý v neskoršej fáze navrhne národným regulačným orgánom.

Komisia takisto iniciovala prácu na vypracovaní spoločnej metodiky mapovania pokrytia službami širokopásmového pripojenia pri zohľadnení ambiciózných cieľov stanovených pre gigabitové

pripojenie do roku 2025 a koncepcie sietí s veľmi vysokou kapacitou (VHCN), kam budú zahrnuté aj iné charakteristiky ako rýchlosť sťahovania dát.

Cieľom tejto práce je podporiť činnosť v rámci akcie 3 akčného plánu pre širokopásmové pripojenie na vidieku¹ (predtým známeho ako súbor nástrojov pre vidiek) týkajúcej sa vypracovania „spoločnej metodiky“ pre plánovanie, hlásenie a monitorovanie investícií do širokopásmového pripojenia (pozri aj odpoveď Komisie na bod 31).

31. Pri monitorovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) sa do veľkej miery zohľadňujú ciele v oblasti pripojenia do roku 2020 Digitálnej agendy pre Európu, ale ako sa opisuje v bode 33, neumožňuje to osobitne vyčíslieť jej vplyv na zavádzanie rýchlych a ultrarýchlych sietí.

Komisia uznáva, že monitorovanie výdavkov a výsledkov v rámci EŠIF by sa mohlo zlepšiť, a to takým spôsobom, aby lepšie odrážalo ciele EÚ v oblasti širokopásmového pripojenia.

V tejto súvislosti akčný plán Komisie pre širokopásmové pripojenie na vidieku spustený v novembri 2017, v rámci koordinovanej iniciatívy GR CNECT, AGRI, REGIO a COMP, zahŕňa vypracovanie spoločnej metodiky s cieľom pomôcť plánovať, hlásiť a monitorovať investície do širokopásmového pripojenia a podporu zo strany EÚ okrem opatrení s cieľom pomôcť priniesť zlepšené širokopásmové pripojenie do vidieckych oblastí EÚ vrátane misií v členských štátoch a regiónoch s nízkou úrovňou pokrytia širokopásmovým pripojením vo vidieckych oblastiach.

32. Komisia dôkladne monitoruje vývoj na trhu širokopásmového pripojenia a zverejňuje množstvo ukazovateľov, pri ktorých došlo v priebehu času k vývoju, pričom v súčasnosti skúma rôzne aspekty.

Hoci údaje o pokrytí širokopásmovým pripojením s rýchlosťou 100 Mbps a jeho využívaní už boli k dispozícii, neboli zahrnuté do indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (ďalej len „DESI“). Profily krajín v rámci DESI za rok 2018 budú zahŕňať pokrytie ultrarýchlym širokopásmovým pripojením (najmenej 100 Mbps) a jeho využívanie.

33. Na účely zjednodušenia sa v programovom období 2014 – 2020 použil obmedzený počet spoločných ukazovateľov výstupov. V prílohe I k nariadeniu (EÚ) č. 1301/2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) sa stanovuje použitie „ďalších domácností so širokopásmovým prístupom s rýchlosťou najmenej 30 Mbps“ ako spoločného ukazovateľa výstupov v súlade s prvým z dvoch cieľov do roku 2020 stanovených v Digitálnej agende pre Európu. Tento ukazovateľ sa považoval za najkomplexnejší na zachytenie výsledku všetkých projektov na podporu zavádzania rýchleho a ultrarýchleho širokopásmového pripojenia.

Ako sa uvádza vyššie, Komisia uznáva, že monitorovanie výsledkov v rámci EŠIF by sa mohlo zlepšiť takým spôsobom, aby lepšie odrážalo ciele EÚ v oblasti širokopásmového pripojenia.

34. Ako sa uvádza v správe o digitálnom pokroku Európy za rok 2016, pri procese verejného obstarávania, ktoré začala írsky vláda v decembri 2015 v rámci vykonávania plánu a ktoré uvádza Európsky dvor audítorov, sa narazilo na mnohé problémy, okrem iného pokiaľ ide o mapovanie oblasti pomoci. Komisia (GR COMP) poskytla írskym orgánom všetky potrebné usmernenia s cieľom zabezpečiť, aby sa určenie zóny pomoci vykonalo v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Komisia naďalej dôkladne sleduje írsky plán a poskytuje írskym orgánom na požiadanie usmernenia. Ako je pravidlom v takomto prípade kontaktov, všetky rozhovory zostávajú dôvernými.

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-joins-forces-help-bringing-more-broadband-rural-areas>.

Komisia úzko spolupracovala s nemeckými orgánmi s cieľom dosiahnuť požadované schválenie štátnej pomoci. Dlhé trvanie týchto postupov je spôsobené nedostatočnými informáciami poskytovanými nemeckými orgánmi a nemožno ho pripísať Komisii.

V prípade Poľska Komisia uznáva problém nedostatočného využívania regionálnych chrbticových širokopásmových sietí vybudovaných v programovom období 2007 – 2013. S cieľom riešiť tento problém zorganizovali poľské orgány sériu stretnutí a seminárov na podporu lepšieho využívania siete. Hoci bola táto spolupráca iniciovaná v rámci vykonávania operačného programu Digitálne Poľsko, Komisia by chcela zdôrazniť, že je úlohou národného regulačného orgánu, aby určil investičné oblasti v rámci OP s cieľom zabezpečiť čo najlepšie využívanie finančných prostriedkov EÚ.

44. Komisia zadala vypracovanie správy o štúdiách („Verejné investície pre vysokorýchlostný internet v Nemecku. Správa o štúdiách v oblasti širokopásmového pripojenia v Nemecku“) o nemeckých štúdiách v rokoch 2011 – 2013, ktorou sa podrobne posudzujú vnútroštátne potreby financovania pre zavádzanie širokopásmového pripojenia a podpora nemeckými orgánmi pri vypracovávaní ich stratégie pre širokopásmové pripojenie vrátane objemu potrebných finančných prostriedkov na širokopásmové pripojenie.

52. Pozri odpoveď Komisie na bod 44.

56. Pozri odpoveď Komisie na bod 44.

58. Investičný fond pre širokopásmové pripojenie v rámci NPE (ďalej len „CEBF“) má poskytovať financovanie najmä prostredníctvom vlastného kapitálu. Fond sa zameria na uskutočňovanie investícií dosahujúcich v priemere 15 miliónov EUR, ale samotné projekty budú v skutočnosti väčšie vzhľadom na zameranie fondu na menšinové podiely v projektoch, do ktorých bude investovať.

60. Komisia konštatuje, že podpora EFSI sa zameriava na projekty preukazujúce doplnkovosť, ktorá sa odráža, okrem iného, v klasifikácii projektu ako „osobitnej činnosti“ (t. j. zvýšené riziko). EIB okrem toho uvádza, že ak by sa táto operácia vykonávala ako osobitná činnosť EIB, znamenalo by to, že ostatným projektom by nemohla byť poskytnutá podpora na základe klasifikácie ako osobitnej činnosti z dôvodu obmedzeného množstva osobitných činností EIB bez podpory EFSI (4 miliardy EUR ročne oproti 20 miliardám EUR ročne). EIB konštatuje, že pokiaľ ide o náklady projektov oprávnených na prostriedky z EFSI, zahrnuté nesubvencované oblasti boli nedostatočne vybavené prístupovou sieťou novej generácie (ďalej len „NGA“) (buď biele, alebo sivé oblasti NGA). Realizátor musel vo veľkom rozsahu investovať značné prostriedky do siete FTTH/C a nových technológií. EFSI poskytuje ochranu pred rizikom vyplývajúcim z technológie, ako to býva pri inovačných projektoch. Okrem toho bez EFSI by Banka nemohla podporiť projekt takéhoto rozsahu s takýmto charakterom, ktorý bol potrebný na zabezpečenie urýchlenia zavedenia širokopásmovej technológie NGA na celoštátnej úrovni.

61. Komisia konštatuje, že CEBF by sa mal spustiť v prvej polovici roku 2018. Správca fondu v súčasnosti získava investície zo súkromného sektora.

62. Komisia konštatuje, že investičné obdobie CEBF je stále predmetom diskusie medzi kotevnými investormi a správcom fondu. V návrhu investičných usmernení CEBF sa okrem toho uvádza, že fond sa bude snažiť poskytovať doplnkové financovanie k existujúcim finančným nástrojom EÚ a inému financovaniu v súčasnosti dostupnému prostredníctvom verejných alebo súkromných finančných inštitúcií (nielen EIB), ktoré sú náležite známe správcovi. CEBF by mal poskytovať financovanie prostredníctvom vlastného kapitálu, kým priamy zásah zo strany EIB je spravidla v podobe dlhu. Financovanie prostredníctvom vlastného kapitálu spravidla predstavuje menší – vysokorizikový zlomok celkových nákladov projektu v porovnaní s dlhovým financovaním. Prostredníctvom CEBF by sa okrem toho mali podporovať projekty s ťažším prístupom

k financovaniu. Komisia sa preto domnieva, že očakávaný príspevok zo strany CEBF má významnú precedenčnú hodnotu pre financovanie v sektore vrátane financovania investormi zo súkromného sektora.

65. Vo svojom návrhu revidovaných telekomunikačných predpisov EÚ navrhla Komisia zlepšené ustanovenia týkajúce sa nezávislosti a regulačných kapacít národných regulačných orgánov zodpovedných za reguláciu trhu *ex ante* vrátane dostupných zdrojov. Povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby národné regulačné orgány disponovali primeranými finančnými a ľudskými zdrojmi na plnenie svojich úloh, ktorá je súčasťou už súčasného regulačného rámca, sa znovu stanovuje v článku 6 ods. 2 navrhovaného európskeho kódexu elektronickej komunikácie. Na zabezpečenie toho, aby národné regulačné orgány disponovali potrebnými právomocami na presadzovanie svojich rozhodnutí, Komisia navyše navrhla, aby, v rámci obmedzení vnútroštátneho ústavného práva, disponovali národné regulačné orgány právomocou priamo ukladať sankcie. V súčasnosti nie všetky národné regulačné orgány disponujú právomocami na priame presadzovanie.

66.

Prvá zarážka: Spolková agentúra pre siete zodpovedná za zabezpečenie uplatňovania pravidiel zmeny poskytovateľa uložila pokuty štyrom veľkým telekomunikačným spoločnostiam (predstavujúcim približne 70 percent celkového počtu sťažností). V prvých ôsmich mesiacoch roku 2017 sa počet sťažností znížil na 43 000 [z 83 000 v roku 2016 (celoročné údaje)].

Druhá zarážka: Merací nástroj Spolkovej agentúry pre siete (<https://breitbandmessung.de/>) umožňuje od 25. septembra 2015 koncovým používateľom služieb internetového prístupu (pevných aj mobilných) merať a porovnávať skutočnú a zmluvne dohodnutú rýchlosť. Okrem toho od nadobudnutia účinnosti nariadenia o transparentnosti možno očakávať ďalšie zlepšenia vyplývajúce z ďalších informácií, ktoré sú poskytovatelia prístupu k internetu povinní poskytovať používateľom.

67. Komisia konštatuje, že požiadavky na investovanie do čiernych oblastí sú stanovené v bodoch 82 až 85 usmernení pre širokopásmové siete, napr. preukázanie, že dotovaná sieť vykazuje významné pokročilé technologické charakteristiky a výkonnosť v porovnaní s existujúcimi sieťami; dotovaná sieť sa prevádzkuje ako výlučne veľkoobchodná sieť a pomoc nevedie k nadmernému narušeniu hospodárskej súťaže s ostatnými technológiami NGA, ktoré boli v poslednom čase predmetom významných nových infraštruktúrnych investícií zo strany účastníkov trhu.

68. Usmernenia pre širokopásmové siete obsahujú jasné ustanovenia, v ktorých sa uvádza, že je možné poskytovať pomoc v sivých a čiernych oblastiach pri splnení určitých podmienok (pozri bod 67 a nasl., bod 76 a body 82 až 85 usmernení).

69. Na základe pravidiel štátnej pomoci nie sú súkromní investori povinní vyhlásiť, či budú, alebo nebudú investovať do oblasti, ktorá je predmetom verejných investícií. Súkromní operátori môžu podľa vlastného uváženia meniť svoje investičné plány, pričom niekedy sa operátor môže rozhodnúť investovať do danej oblasti, hoci v rámci mapovania a verejných konzultácií neoznámil zámer zasiahnuť. Z pohľadu štátnej pomoci jediná „sankcia“ takejto zmeny plánov predstavuje to, že verejná intervencia môže pokračovať. To však vnútroštátnym orgánom, vrátane národných regulačných orgánov, nebráni v tom, aby zavádzali vnútroštátne predpisy a postupy s cieľom zabezpečiť prísnejší rámec prístupu k takýmto stratégiám zo strany operátorov.

S cieľom predísť možným problémom vytlačenia a oneskorení v pokrytí sa v návrhu európskeho kódexu elektronickej komunikácie (článok 22 o geografických prieskumoch) stanovuje, že národné regulačné orgány môžu po prvé určiť „oblasť digitálneho vylúčenia“, kde žiadny operátor ani orgán verejnej moci nezaviedol ani neplánuje zaviesť sieť s veľmi vysokou kapacitou, a po druhé ukladať sankcie operátorom, ktorých konanie sa líši od ich zámerov deklarovaných počas výzvy na predkladanie návrhov. Takýto mechanizmus umožní regulačnému orgánu zhromaždiť poznatky

o oblastiach, v ktorých regulácia neprináša a pravdepodobne ani neprinesie zlepšenia v oblasti vysokokvalitného pripojenia.

76. Kým programové obdobie 2007 – 2013 bolo poznačené nedostatkom koordinácie investícií EFRR do širokopásmového pripojenia roztrúsených medzi niekoľko regionálnych a vnútroštátnych operačných programov, v programovom období 2014 – 2020 sa zavádzanie širokopásmového pripojenia spolufinancuje v rámci jedného operačného programu Digitálne Poľsko. Vďaka tomu súčasné vykonávanie programu napreduje veľmi dobre.

V texte operačného programu Digitálne Poľsko sa počíta aj s doplnkovosťou finančných prostriedkov EÚ medzi programovými obdobiami 2007 – 2013 a 2014 – 2020. Súčasný program je zameraný na pripojenia koncových používateľov v bielych oblastiach, kým v období 2007 – 2013 sa podporovali najmä chrbticové a medziuzlové siete. Možnosť opätovného financovania potenciálne nedokončených investícií z obdobia 2007 – 2013 bola z financovania v rámci operačného programu navyše jasne vylúčená s cieľom zabezpečiť čo najlepšie využitie finančných prostriedkov EÚ.

78. Komisia konštatuje, že problém všeobecného využívania rýchleho internetu poľské orgány uznali a rieši sa, okrem iného, v rámci 3. prioritnej osi OP Digitálne Poľsko.

Pokiaľ ide o nedostatočné využívanie chrbticovej infraštruktúry financovanej v období 2007 – 2013, problém je potrebné dôkladnejšie analyzovať a účinne riešiť. Je však dôležité poznamenať, že dialóg medzi telekomunikáciami a regionálnymi orgánmi (ktoré infraštruktúru vlastnia) o možnostiach lepšieho využívania regionálnej širokopásmovej siete vytvorenej v období 2007 – 2013 poľské orgány v rámci vykonávania operačného programu Digitálne Poľsko už iniciovali. Od konca roka 2016 až doteraz národný regulačný orgán Úrad elektronickej komunikácie, ministerstvo pre digitálne záležitosti a vykonávací orgán operačného programu Digitálne Poľsko zorganizovali niekoľko stretnutí a seminárov.

ZÁVER A ODPORÚČANIA

79. Európska komisia monitoruje všetky ciele v oblasti širokopásmového pripojenia stanovené v Digitálnej agende pre Európu a zhromažďuje príslušné údaje vrátane údajov o podiele predplatených pevných širokopásmových pripojení s rýchlosťou najmenej 100 Mbps (od roku 2010).

Komisia takisto uverejňuje každoročnú digitálnu správu s názvom index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (ďalej len „DESI“).

Hoci údaje o pokrytí širokopásmovým pripojením s rýchlosťou 100 Mbps a jeho využívaní už boli k dispozícii, neboli zahrnuté do DESI.

Profily krajín v rámci DESI za rok 2018 budú zahŕňať pokrytie ultrarýchlym širokopásmovým pripojením (najmenej 100 Mbps) a jeho využívanie.

Komisia uznáva, že monitorovanie výdavkov a výsledkov v rámci EŠIF by sa mohlo zlepšiť, a to takým spôsobom, aby lepšie odrážalo ciele EÚ v oblasti širokopásmového pripojenia.

Ďalšie informácie o monitorovaní možno nájsť aj v odpovediach Komisie na body 31 až 33.

80. Informácie o štúdiách na podporu investičného plánu Nemecka možno nájsť v odpovedi Komisie na bod 44.

81. Európska komisia vo vzťahu k národným regulačným orgánom trvala na tom, aby sa podmienky zavádzania technológií vektorizácie v prístupových sieťach prispôbili potrebám alternatívnych investorov. Komisia zároveň pripomína, že za zavádzanie nesú v konečnom dôsledku zodpovednosť národné regulačné orgány.

83. Pozri odpoveď Komisie na bod 44.

84. Komisia konštatuje, že účelom podpory EFSI je preukázať doplnkovosť (pozri odpovede Komisie na body 58 až 60), ktorá sa nepreukáže len na základe vysokej úrovne rizika spojeného s projektom.

Nariadením o EFSI sa nevyžaduje, aby sa financovanie z EFSI obmedzovalo na biele a sivé oblasti (pozri článok 6 nariadenia o EFSI, v ktorom sa vyžaduje, aby boli projekty EFSI „ekonomicky životaschopné“).

85. Pokiaľ ide o vykonateľnosť rozhodnutí írskoho národného regulačného orgánu, Komisia už v správe o digitálnom pokroku EÚ za rok 2017 (kapitola o telekomunikáciách) zdôraznila, že „Na základe írskoho práva nedisponuje ComReg právomocami na ukládanie pokút, čo je výsadou súdov. Z tohto dôvodu zaostáva ComReg za ostatnými národnými regulačnými orgánmi, čo zjavne predstavuje prekážku pre včasné a účinné intervencie“. Očakávané zmeny na dosiahnutie súladu s nariadením o jednotnom trhu v oblasti telekomunikácií prispievajú k zlepšeniu tejto situácie.

Komisia okrem toho vo svojom návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronickej komunikácie, v článku 29 navrhla, aby členské štáty svojim národným regulačným orgánom umožnili ukladať sankcie na presadenie svojich rozhodnutí.

Pozri aj odpovede Komisie na body 63 až 69.

86. Pozri odpovede Komisie na body 76 a 78.

Odporúčania

1. Komisia prijíma toto odporúčanie.

Informácie o spôsobe vykonania odporúčania 2 Komisiou nájdete v odpovedi Komisie na toto odporúčanie.

2. Komisia konštatuje, že toto odporúčanie je určené členským štátom.

Pokiaľ ide o Komisiu, vo svojom oznámení „Pripojenie pre konkurencieschopný jednotný digitálny trh – smerom k európskej gigabitovej spoločnosti“ [COM(2016) 587 final] stanovila tri strategické ciele do roku 2025 a vyzvala členské štáty, aby do konca roka 2017 vyhodnotili pokrok vo svojich národných plánoch širokopásmového pokrytia a aktualizovali ich o časový horizont do roku 2025 v súlade so strategickými cieľmi stanovenými v tomto oznámení a akčnom pláne pre oblasť 5G.

V tejto súvislosti sa v rámci osobitnej pracovnej skupiny začali so zástupcami členských štátov rozhovory o vykonávaní akčného plánu pre oblasť 5G a gigabitovej stratégie.

3. Komisia odporúčanie čiastočne prijíma a konštatuje, že v tomto štádiu nemôže prijať konkrétne záväzky v súvislosti s legislatívnymi návrhmi na obdobie po roku 2020, okrem iného aj z dôvodu neistoty v súvislosti s budúcim tematickým pokrytím rôznych fondov, z ktorých sa budú spolufinancovať operačné programy.

Komisia zvažuje rôzne možnosti zavedenia racionálnejšieho, jednoduchšieho a harmonizovanejšieho systému ukazovateľov v rámci EŠIF pre viacročný finančný rámec (VFR) po roku 2020 vrátane opierania sa v čo najväčšej miere o spoločné ukazovatele, kde je to prakticky možné, v oblastiach politiky, v ktorých sa uplatňujú intervencie zo strany fondov.

4. Komisia konštatuje, že toto odporúčanie je určené členským štátom.

Pokiaľ ide podporu tohto procesu zo strany Komisie, vo svojom návrhu revidovaných telekomunikačných predpisov EÚ navrhla zlepšené ustanovenia týkajúce sa nezávislosti a regulačných kapacít národných regulačných orgánov zodpovedných za reguláciu trhu *ex ante* vrátane dostupných zdrojov. Okrem toho Komisia navrhla harmonizáciu minimálneho zoznamu úloh, ktorými by členské štáty mali poveriť národné regulačné orgány (vzhlľadom na ich politickú nezávislosť a odbornosť), s cieľom zabezpečiť, aby vo všetkých oblastiach disponovali právomocami potrebnými na dosiahnutie svojich cieľov.

Na zabezpečenie toho, aby národné regulačné orgány disponovali potrebnými právomocami na presadzovanie svojich rozhodnutí, Komisia navyše navrhla, aby národné regulačné orgány v rámci obmedzení vnútroštátneho ústavného práva disponovali právomocou priamo ukladať sankcie.

5. Komisia prijíma toto odporúčanie, ktoré považuje za čiastočne vykonané, ako sa vysvetľuje v ďalšom texte.

Komisia už poskytuje členským štátom zásadné usmernenia k uplatňovaniu štátnej pomoci pre širokopásmové pripojenie a bude v tom pokračovať. Konkrétne:

i) GR COMP podporuje stretnutia pred predložením oznámenia (od roku 2016 až po dnešok poskytlo GR COMP poradenstvo k 23 predbežným oznámeniam z 13 členských štátov);

ii) GR COMP vytvorilo osobitnú platformu, eState aid Wiki, v rámci ktorej môžu všetky členské štáty klásť otázky týkajúce sa všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách a sietí štátnej pomoci;

iii) na internetovej stránke GR COMP sa uvádza analytická sieť pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v oblasti širokopásmového pripojenia;

iv) na internetovej stránke GR COMP sa uverejňujú rozhodnutia Komisie v oblasti štátnej pomoci;

v) GR COMP sa aktívne podieľa na organizovaní rôznych školení v rámci siete úradov pre širokopásmové pripojenie a iných iniciatív v spolupráci s GR REGIO, GR CNECT a GR AGRI.

Jedným z cieľov podmienok je predísť nadmernému čerpaniu dobrých súkromných investícií, pre ktoré je vždy potrebné posúdenie dostupnej infraštruktúry, hoci členské štáty to nie vždy dobre pripravujú.

V rámci aktualizácie príručky Komisie o investíciách do širokopásmového pripojenia s veľmi vysokou rýchlosťou plánuje Komisia zahrnúť do nej ďalšie informácie o poskytovaní pomoci v sivých a čiernych oblastiach, najmä v súvislosti s rýchlosťou 100 Mbps a cieľmi gigabitovej spoločnosti, aby mali členské štáty v tejto otázke ešte väčšiu jasnosť.

6. Komisia prijíma toto odporúčanie, ktoré považuje za čiastočne vykonané, ako sa vysvetľuje v ďalšom texte.

S cieľom stimulovať zavádzanie sietí s veľmi vysokou kapacitou, zvlášť v hospodársky menej životaschopných oblastiach, ako sú oblasti s nízkou hustotou obyvateľstva/vidiecke oblasti, už Komisia navrhla začleniť do revidovaných telekomunikačných predpisov EÚ, o ktorých v súčasnosti rokujú spoluzákonodarcovia EÚ, osobitný článok, ktorý sa zaoberá výlučne veľkoobchodnými podnikmi. Cieľom tohto návrhu je stimulovať investície vymedzením zjednodušeného regulačného modelu navrhnutého pre výlučne veľkoobchodné siete s významným postavením na trhu, obmedzeného na spravodlivé, primerané a nediskriminačné pravidlá prístupu. Komisia bude monitorovať transpozíciu tohto opatrenia.

Podľa pravidiel štátnej pomoci sa už v skutočnosti požaduje účinný veľkoobchodný prístup k dotovanej infraštruktúre vo všetkých oblastiach (bielych, sivých alebo čiernych). Výlučne veľkoobchodné projekty sa okrem toho už považujú za osobitne prokonkurenčné a v rámci pravidiel štátnej pomoci sa k nim pristupuje priaznivo. Napríklad v rámci postupov hospodárskej súťaže na udelenie štátnej pomoci možno udeliť osobitné body výlučne veľkoobchodným projektom.

V pripravovanej príručke k investíciám do širokopásmového pripojenia sa budú poskytovať dodatočné usmernenia (najmä aktualizáciou oddielu o obchodných modeloch, ktorý už je obsiahnutý v príručke o investíciách do širokopásmového pripojenia s veľmi vysokou rýchlosťou), pričom tieto aspekty sa tam vyzdvihnú.

7. Komisia prijíma odporúčanie.

Komisia bude poskytovať usmernenia a šíriť najlepšie postupy odporúčané Európskym dvorom audítorov v tejto oblasti aj v súvislosti s inými dôležitými investičnými otázkami prostredníctvom činnosti siete úradov pre širokopásmové pripojenie a revidovaním svojej príručky k investíciám do širokopásmového pripojenia. Komisia predovšetkým objasní riziká a príležitosti, ktoré sa spájajú s projektmi rôznej veľkosti, rôznymi technológiami, investíciami a modelmi, s cieľom zlepšiť životaschopnosť investícií, podporiť hospodársku súťaž a uľahčiť prienik a prístup k dlhodobému financovaniu.

8. EIB sa domnieva, že podpora verejného sektora v podobe grantov je najviac potrebná v prípade projektov, ktoré nie je ochotný podporiť žiadny súkromný investor z dôvodu ich nízkej hospodárskej životaschopnosti. Podľa článku 6 ods. 1 písm. a) nariadenia 2015/1017 o EFSI sa má EFSI zameriavať na projekty, ktoré sú ekonomicky životaschopné na základe analýzy nákladov a prínosov.

Komisia konštatuje, že v návrhu investičných usmernení CEBF sa už počíta s tým, že by sa prostredníctvom fondu mala poskytovať podpora až do výšky 30 miliónov EUR pre jednu spoločnosť a všeobecne pre projekty v oblasti širokopásmového pripojenia „na zelenej lúke“, najmä v bielych a sivých oblastiach. Komisia okrem toho už podnikla kroky s cieľom dohodnúť sa so správcom fondu CEBF na vhodných povinnostiach podávania správ, ktoré sa ešte len majú vymedziť v rámci sprievodného listu. Profil projektov podporovaných CEBF (projekty na zelenej lúke organizované realizátormi menších projektov) je v súlade s naším záujmom zavádzať širokopásmové pripojenie v oblastiach s nedostatočným pokrytím (sivých a bielych).

Udalosť	Dátum
Schválenie memoranda o plánovaní auditu/začiatok auditu	14.12.2016
Oficiálne zaslanie návrhu správy Komisii (alebo inému kontrolovanému subjektu)	31.1.2018
Schválenie konečnej správy po námietkovom konaní	21.3.2018
Prijatie oficiálnych odpovedí Komisie (alebo iného kontrolovaného subjektu) vo všetkých jazykoch	25.4.2018

Širokopásmové pripojenie t. j. rýchlejší, kvalitnejší prístup na internet, sa stáva čoraz dôležitejšie nielen z hľadiska konkurencieschopnosti podnikov, ale aj ako pomoc pri sociálnom začlenení. V rámci stratégie Európa 2020 stanovila EÚ ciele v oblasti širokého pásma, vrátane dostupnosti rýchleho širokopásmového pripojenia pre všetkých Európanov do roku 2020. Na podporu týchto cieľov EÚ sprístupnila členským štátom približne 15 mld. EUR na obdobie rokov 2014 – 2020. Zistili sme, že širokopásmové pokrytie sa v EÚ vo všeobecnosti zlepšilo, ale ciele stratégie Európa 2020 nebudú dosiahnuté. Vidiecke oblasti, v ktorých má súkromný sektor menšie podnety investovať, zostávajú horšie pripojené než mestá, a pripojenie na ultrarýchle širokopásmové služby výrazne zaostáva za cieľom.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre publikácie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx
Webová stránka: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

©Európska únia, 2018.

V prípade použitia či šírenia fotografií a iných materiálov, na ktoré sa nevzťahujú autorské práva Európskej únie, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.